

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ – ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

ΕΤΟΣ 2015

Συντάκτες έκδοσης:

Αναστασιάδη Αγνή, Πανταζή Κατερίνα, Αρβανίτης Διαμαντής
Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας

Επιμέλεια έκδοσης: Αναστασιάδη Αγνή

Εγκρίθηκε: με την υπ' αριθμ 1.3/2015 απόφαση του Δ.Σ.

Άστρος, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013»
«Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού»

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ

ΕΠΠΕΡΑΑ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

«Κάνουμε τις πράξεις, ζούμε το αποτέλεσμα»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Περιοχές Natura 2000
Ζωνοποίηση Προστατευόμενης Περιοχής
Καταφύγια Άγριας Ζωής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Στελέχωση
Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
Εξοπλισμός Τμήματος
Εξοπλισμός Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ – ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Αναγκαιότητα & Στόχοι
Σχεδιασμός δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
Ενημέρωση Κοινού
Δημοσιότητα – Διάχυση ενημέρωσης
Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση
Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης σε μαθητές
Ημερίδες
Πρωτόηση συμμετοχικής διαδικασίας
Οργάνωση εθελοντικής δομής
Ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία – European Voluntary Service

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2015

Προσέλκυση – Πληροφόρηση επισκεπτών
Περιβαλλοντική Ενημέρωση
Προβολή, δημοσιότητα και ανάπτυξη δημοσίων σχέσεων
Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων εθελοντών
Εξέλιξη έργων
Κατάρτιση – επιμόρφωση προσωπικού
Επισκέψεις πεδίου
Δράσεις αναβάθμισης υποδομών Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
Ετήσια Έκθεση Αναφοράς και Αξιολόγησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Χρήσιμα έντυπα ξεναγών και τήρηση αρχείων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΟΡΟΣ ΠΑΡΝΩΝΑΣ ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΜΟΥΣΤΟΥ

Ο Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού ιδρύθηκε με τους Νόμους 2742/1999 (ΦΕΚ 207Α/7-10-1999) και 3044/2002 (ΦΕΚ 197Α/27-08-2002), με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού. Η συγκρότηση του παρόντος Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης προκύπτει από τις υπ' αριθμ. Υ.Α. 26432/2013 (ΦΕΚ 185/ΥΟΔΔ/25.4.2013) & 44469/24.9.2014 (ΦΕΚ 621/ΥΟΔΔ/9.10.2014), όπως ισχύει.

Ο Φορέας διοικείται από 11μελές Δ.Σ. που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.Κ.Α. και αποτελείται από εκπροσώπους υπουργείων, τοπικής αυτοδιοίκησης, τοπικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Στην περιοχή του Πάρνωνα υπάρχουν περισσότεροι από 20 τύποι οικοτόπων. Μερικοί από αυτούς είναι μοναδικοί ή ιδιαίτερα αξιόλογοι για τον ελλαδικό και τον ευρωπαϊκό χώρο, όπως είναι οι εκτεταμένες δασικές εκτάσεις με μαύρη πεύκη, τα δάση με δενδρόκεδρο στη Μονή Μαλεβής, οι καστανώνες στην Καστάνισσα, η λιμνοθάλασσα Μουστού νότια του Άστρους, η χαράδρα του Δαφνώνα κ.ά.

Οι σημαντικότερες περιοχές στον Πάρνωνα είναι: α) οι υγροτοπικές ζώνες και οι εκτάσεις με δενδρόκεδρους (πυκνές συστάδες και θαμνολίβαδα), β) οι εκτάσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως σημαντικές για την χλωρίδα, οι οποίες είναι αποκλειστικά θαμνολίβαδα και γ) οι κορυφές του όρους Πάρνωνα οι οποίες εκτός από θαμνολίβαδα περιλαμβάνουν και χορτολίβαδα σε ένα μικρό οροπέδιο. Ο υγρότοπος Μουστού περιλαμβάνει τους επιμέρους υγροτόπους που παλαιότερα συνδέονταν μεταξύ τους:

- Λιμνοθάλασσα Μουστού
- Χερονήσι (παλιά κοίτη του Βρασιάτη κοντά στον ομώνυμο λόφο)
- Έλος των Κάτω Βερβένων, βόρεια του Παραλίου Άστρους

Και οι τρεις υγρότοποι έχουν σχηματιστεί από την δράση των ποταμών Τάνου και Βρασιάτη και από υπόγεια νερά (καρστικές πηγές). Οι ποταμοί φέρνουν πολλά φερτά, λόγω των μεγάλων κλίσεων των ανατολικών πλαγιών του Πάρνωνα. Τα φερτά δημιούργησαν δέλτα με τις αποθέσεις τους από τα οποία απέμειναν οι σημερινοί υγρότοποι (Goester 1993). Η λιμνοθάλασσα του Μουστού δέχεται γλυκά νερά από πηγή και θαλασσινό νερό από το κανάλι. Στην περιοχή φωλιάζουν ορισμένα προστατευόμενα είδη υδρόβιων και στρουθιόμορφων πουλιών αλλά η περιοχή είναι σημαντική κυρίως για την διαχείριση και τη μετανάστευση. Η περιοχή είναι επίσης σημαντική για τη βίδα, ένα είδος που έχει ανακαλυφθεί τα τελευταία χρόνια και αποτελεί έναν απομονωμένο βιώσιμο πληθυσμό. Επίσης στην περιοχή του Μουστού και στις γύρω ρεματιές εντοπίζεται το τσακάλι, το οποίο απειλείται στην Ελλάδα με εξαφάνιση (Giannatos 2004).

Ο δρυπώδης άρκευθος (*Juniperus drupacea*) είναι ένα ασιατικό είδος με μοναδική περιοχή εξάπλωσης στην Ευρώπη τις βόρειες πλαγιές του Πάρνωνα. Λόγω της μοναδικότητάς του προστατεύεται σε όλες τις περιοχές εξάπλωσής του.

Στις σημαντικές ζώνες περιλαμβάνονται επίσης και εκτάσεις με ορθοπλαγιές και πλαγιές με πολύ μικρή δενδρώδη ή θαμνώδη κάλυψη, όπως είναι αυτές στην χαράδρα της Έλυνας. Οι εκτάσεις αυτές είναι πολύ σημαντικές, καθώς περιλαμβάνουν τέσσερα στενά ενδημικά είδη της χλωρίδας που απαντούν μόνο σ' αυτήν την περιοχή και πολλά είδη σπάνιων χασμόφυτων.

Το σημαντικότερο στοιχείο της προστατευόμενης περιοχής είναι η σπάνια και στενά ενδημική χλωρίδα της, η οποία πρέπει να διατηρηθεί και να προστατευτεί από τον Φορέα Διαχείρισης.

Περιοχές NATURA 2000

Η προστατευόμενη περιοχή καταλαμβάνει έκταση 1.140.892 στρεμμάτων και περιλαμβάνει πέντε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο «NATURA 2000». (ΕΖΔ: Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, ΖΕΠ: Ζώνες Ειδικής Προστασίας Ορνιθοπανίδας):

- ΕΖΔ - Λιμνοθάλασσα Μουστού (κωδικός: GR 2520003)
- ΕΖΔ - Μονή Ελώνης και Χαράδρα Λεωνιδίου (κωδικός: GR 2520005)
- ΕΖΔ - Κορυφές όρους Πάρνωνα και περιοχή Μονής Μαλεβής (κωδικός: GR 2520006)
- ΕΖΔ - Όρη Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κορακιά, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα & Περιοχή Μονεμβάσιας (κωδικός: GR 2540001)
- ΖΕΠ - Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 2540007)

Επιπλέον, εντός της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνεται και μία Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (ΣΠΠΕ) της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας.

- ΣΠΠΕ - Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 123)

Οι περιοχές Natura 2000 που συμπεριλαμβάνονται στα όρια του Φορέα Διαχείρισης καταλαμβάνουν έκταση 596.034 στρέμματα.

Ζωνοποίηση Προστατευόμενης Περιοχής

Η προστατευόμενη περιοχή του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού θεσμοθετήθηκε το φθινόπωρο του έτους 2010 με την έκδοση της Κ.Υ.Α. 33999/6.09.2010 (Φ.Ε.Κ. 353 Α.Α.Π.Π./6.09.2010) και τροποποίηση αυτής (δυνάμει των ΦΕΚ 160/ΑΑΠΘ/16-6-2011 και ΦΕΚ 226/ΑΑΠ/15-4-2013) και ισχύει βάσει της υπ' αρ. οικ. 81516/968/25.2.2000 απόφασης έγκρισης του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης όρους Πάρνωνα-υγροτόπου Μουστού και το Νόμο 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011) περί «Διατήρησης της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», με σκοπό την προστασία της περιοχής ως εθνική φυσική κληρονομιά. Σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιρίτιδας και Απόλλωνος του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερονθρών του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωνα-υγροτόπου Μουστού» η προστατευόμενη περιοχή περιλαμβάνει τις εξής ζώνες προστασίας του Ν. 1650/1986:

Α. Περιοχές Απόλυτης προστασίας της Φύσης: εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, βιότοποι ή οικοτόποι σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ή της άγριας πανίδας, εκτάσεις που έχουν αποφασιστική θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας.

α. Συστάδα Δενδρόκεδρου Μονής Μαλεβής (2.I): πρόκειται για την περιοχή γύρω από τη Μονή Μαλεβής και κυρίως νότια αυτής. Εδώ απαντά ένα από τα πιο αξιόλογα δάση με δενδρόκεδρο, όπου έκταση 740 στρ. σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ. 121Δ/1980 έχει κηρυχθεί "Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης".

β. Υγρότοπος Μουστού (2.II): φιλοξενεί πολλά σπάνια, απειλούμενα και προστατευόμενα είδη παρυδάτιων και υδρόβιων πουλιών. Επιπλέον, είναι ο σημαντικότερος και ο μόνος αξιόλογος μεγέθους υγρότοπος στην ανατολική Πελοπόννησο και ο πρώτος που συναντούν προς το βορρά τα μεταναστευτικά πουλιά που ακολουθούν τις ανατολικές ακτές της Ελλάδας.

Σε αυτές τις περιοχές επιτρέπεται μόνο η επιστημονική έρευνα και καμία ανθρώπινη δραστηριότητα που έχει χαρακτήρα περιστασιακής ή μόνιμης παρέμβασης στο φυσικό περιβάλλον.

Β. Περιοχές προστασίας της Φύσης: πρόκειται για εκτάσεις οικολογικής ή βιολογικής σημασίας, στις οποίες προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από δραστηριότητες και επεμβάσεις που είναι δυνατό να μεταβάλλουν ή να αλλοιώσουν τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξη του. Στην προστατευόμενη περιοχή Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού περιλαμβάνονται οι παρακάτω:

α. Δάση Δενδρόκεδρου Πραστού (3.I): Χαρακτηριστική η παρουσία του σπάνιου και μοναδικού για την Ευρώπη δρυπώδους άρκευθου, δασικό είδος το οποίο σχηματίζει γύρω από τον Πραστό πανέμορφα δάση μεγάλης οικολογικής αξίας.

β. Δάση Δενδρόκεδρου Αγίου Βασιλείου-Πλατανακίου (3.II): Το κύριο χαρακτηριστικό και των δύο αυτών περιοχών είναι η παρουσία του σπάνιου και μοναδικού για την Ευρώπη δρυπώδους άρκευθου, το οποίο σχηματίζει γύρω από τα χωριά πανέμορφα δάση μεγάλης οικολογικής αξίας.

γ. Δάση Δενδρόκεδρου Παλαιοχωρίου (3.III): Χαρακτηριστική η παρουσία του σπάνιου και μοναδικού για την Ευρώπη δρυπώδους άρκευθου, δασικό είδος το οποίο σχηματίζει γύρω από τα χωριά πανέμορφα δάση μεγάλης οικολογικής αξίας.

δ. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Κορυφών Πάρνωνα (3.IV): Πρόκειται για μια μεγάλη, επιμήκη περιοχή με υψόμετρο άνω των 1.500μ., που περιλαμβάνει την κύρια κορυφογραμμή του Πάρνωνα, από τις κορυφές Μαλαβάζο (1.503 μ.) και Μεγάλη Τούρλα (1.935 μ.) στα βόρεια μέχρι την κορυφή Μαδαρή (1.685 μ.) στα νότια. Περιλαμβάνει σπάνια ενδημική χλωρίδα.

ε. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Μαζιάς-Κοντολινάς (3V): Πρόκειται για μόνιμο Καταφύγιο Αγρίας Ζωής με σημαντική πανίδα και χλωρίδα, και ένα φαράγγι ιδιαίτερου κάλλους.

στ. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Αγίου Ιωάννη-Ορεινής Μελιγούς (3V.I): Περιοχή ιδιαίτερα σημαντική για την χλωρίδα.

ζ. Περιοχή Χαράδρας Δαφνώνα και Μονών Ελώνης και Σίντζας (3.VII): Περιοχή με μεγάλη γεωμορφολογική αξία και ιδιαίτερα σημαντική για τη χλωρίδα της. Εδώ φυτρώνουν μερικά πολύ σπάνια είδη φυτών και είναι έντονη η παρουσία ορισμένων βραχόφιλων ειδών πουλιών και αρπακτικών.

η. Υγρότοπος Μουστού (4.1): Περιμετρικά της Περιοχής Απολύτου Προστασίας εκτίνεται η ζώνη Προστασίας του Υγροτόπου Μουστού, περιοχή ύψιστης σημασίας για την διατήρηση του υγροτόπου.

Επιτρέπονται αρκετές υφιστάμενες δραστηριότητες, οι οποίες δεν έχουν αρνητικές επιδράσεις στην προστατευόμενη περιοχή.

Γ. Περιοχές Προστασίας Ρεμάτων: Επιμήκεις περιοχές προστασίας κατά μήκος των ρεμάτων Δαφνώνα, Βρασιάτη και Τάνου και εκατέρωθεν των όχθων τους πλάτους 50 μέτρων.

Δ. Οι υπόλοιπες εκτάσεις εκτός των περιοχών Απόλυτης Προστασίας της Φύσης, των Περιοχών Προστασίας της Φύσης, της ζώνης Προστασίας Μουστού και των περιοχών με εγκεκριμένο σχέδιο πόλης: Πρόκειται για το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής, το οποίο δεν εμπίπτει στην παραπάνω ζωνοποίηση. Περιλαμβάνει οικισμούς ή χωριά με ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον, λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

Επιτρέπονται σχεδόν όλες οι δραστηριότητες με ορισμένες ελάχιστες προϋποθέσεις.

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Εντός της προστατευόμενης περιοχής εντοπίζονται συνολικά επτά (7) Καταφύγια Άγριας Ζωής.

- **Κουφοβούνι - Τσικούλιο** (Βαμβακούς - Καστάνιτσας) (~8.000 στρ) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 32027/1630 ΦΕΚ 599/Β/19-4-76
- **Άγ. Γεώργιος ή Κάστρο** (Γερακίου) (~5.000 στρ) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 32027/1630 ΦΕΚ 599/Β/19-4-76
- **Μονή Παλαιοπαναγιάς** (Μελιγούς-Κορακοβουνίου-Άστρους) (~7.000 στρ.) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 162614/1852 ΦΕΚ520/Β/8-5-1979
- **Υγροβιότοπος Μουστού** (Μελιγούς και Κορακοβουνίου Δήμου Βόρειας Κυνουρίας) (~5.900 στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 563 ΦΕΚ329/Β/12-3-2001 (τροποποίηση και ισχύει)
- **Φονεμένοι-Κούτσουρα** (Άγ. Πέτρου Δήμου Βόρειας Κυνουρίας) (~6.500 στρ.) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 175778/2799 ΦΕΚ566/Β/13-9-1985
- **Κορομηλιάς - Βασκίνας** (Δήμου Νότιας Κυνουρίας) (~12.100 στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 630 ΦΕΚ329/Β/13-3-2001 (τροποποίηση και ισχύει)
- **Φαράγγι Μαζιάς** (Καστάνιτσας και Πραστού Δήμου Βόρειας Κυνουρίας) (~16.050 στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 629 ΦΕΚ329/Β/14-3-2001

Η διαχείριση των Καταφυγίων Άγριας Ζωής στα όρια της Προστατευόμενης Περιοχής Πάρνωννα – Μουστού πραγματοποιείται σύμφωνα με όσα ορίζονται από τις Διατάξεις του Δασικού Κώδικα όπως ισχύει.

Σύμφωνα με την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 57 του Ν.Δ. 86/1969 του Δασικού Κώδικα οι δραστηριότητες και οι απαγορεύσεις στα καταφύγια άγριας ζωής είναι οι εξής:

- **Απαγορεύεται** το κυνήγι κάθε ζώου και η καταστροφή κάθε είδους ζώνης με φυσική βλάβιση, των φυτοφρακτών, ή αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη έκτασης καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό.
- **Επιτρέπεται** η εκτέλεση έργων ή εργασιών και ιδίως αλιευτικά έργα, έργα αναδασμού, τουριστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκηνώσεις, λατομεία μεταλλεία και δρόμοι, αφού προηγουμένως έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α' και έχει χορηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων.
- **Επιτρέπεται** η σύλληψη ζώων και η συλλογή φυτών για επιστημονικούς σκοπούς. Η μεταφορά άγριας πανίδας για τον εμπλουτισμό άλλων περιοχών επιτρέπεται και εκτελείται μόνο από τη Δασική Υπηρεσία.
- **Καθορίζονται από τη Δασική Υπηρεσία**, ειδικά έργα βελτίωσης του βιοτόπου των καταφυγίων άγριας ζωής και έργα ικανοποίησης των οικολογικών τους αναγκών. Επιτρέπεται η τοποθέτηση μπάρας ελέγχου της πρόσβασης σε δασικούς δρόμους που οδηγούν εντός του καταφυγίου, κατά την κρίση του αρμοδίου δασαρχείου. Οι παραβάτες τιμωρούνται με πρόστιμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Στελέχωση

Το Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας είναι στελεχωμένο με τέσσερα άτομα, μία Περιβαλλοντολόγο ΠΕ, η οποία είναι και η Υπεύθυνη του Τμήματος, μία Ξεναγό ΤΕ η οποία είναι υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων και δύο Ξεναγούς ΔΕ.

Η Περιβαλλοντολόγος ΠΕ είναι υπεύθυνη για την αποδοτική λειτουργία και εκτέλεση των εργασιών που αναλαμβάνει το Τμήμα και προβαίνει σε κάθε ενέργεια και μέτρο που προωθεί την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία του.

Ειδικότερα, εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και τον Πρόεδρο του Δ.Σ. για:

- τα προγράμματα δράσης του τμήματος.
- τις όποιες πρωτοβουλίες και ενέργειες για την ανάπτυξη και την προώθηση των εργασιών του τμήματος στα πλαίσια του αντικειμένου της.
- την ανάπτυξη συγκεκριμένων συνεργασιών με τρίτους φορείς για την από κοινού ανάληψη περιβαλλοντικών δράσεων (επεξεργασία των προτάσεων από απόψεως κόστους, αναγκαίου προσωπικού και οικονομικών πόρων για την υλοποίηση των δράσεων αυτών).
- ενέργειες και μέτρα για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του τμήματος.
- κάθε άλλο θέμα που η Υπεύθυνη του τμήματος θεωρεί ότι πρέπει να επικυρωθεί από το σώμα του Δ.Σ. ή που το σώμα του Δ.Σ. αναθέτει τη μελέτη και εισήγηση στην Υπεύθυνη τμήματος.

Επίσης,

- Μεριμνά για την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή των αποφάσεων του Δ.Σ. που απορρέουν από τις προηγούμενες εισηγήσεις,
- Ενημερώνει το Δ.Σ. για την πορεία υλοποίησης των έργων/ εργασιών του Τμήματος.
- Συμμετέχει προσωπικά στην υλοποίηση των έργων/εργασιών του τμήματος.
- Παρακολουθεί, συντονίζει και ελέγχει τις εργασίες που αναλαμβάνει το προσωπικό του τμήματος.
- Ελέγχει και ευθύνεται για την υλοποίηση των έργων/ εργασιών που αναλαμβάνει το Τμήμα μέσα στα προγραμματισμένα χρονικά όρια και μέσα στα προγραμματισθέντα οικονομικά μεγέθη.
- Μεριμνά για την εφαρμογή από το Τμήμα των κάθε είδους οργανωτικών και διοικητικών διαδικασιών που απορρέουν από τους Κανονισμούς και τα συστήματα λειτουργίας που έχει θεσπίσει ο Φορέας.
- Μεριμνά για την αξιολόγηση, την ανάπτυξη και την αξιοποίηση των γνώσεων, των ικανοτήτων και των εμπειριών των στελεχών του τμήματος, καθώς και για την διαμόρφωση στο Τμήμα καλών εργασιακών σχέσεων.
- Ασκει κάθε άλλη αρμοδιότητα που του ανατίθεται από το Δ.Σ. και τον Πρόεδρο του Δ.Σ. ή προβλέπεται από τους Κανονισμούς του Φορέα.

Οι Ξεναγοί είναι υπεύθυνοι για τη λειτουργία των τριών Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης. Το αντικείμενο της εργασίας τους είναι:

1. Υπεύθυνοι λειτουργίας, οργάνωσης και εξοπλισμού των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους, Αγίου Πέτρου και Καστάνισσας.
2. Αποτελούν στελέχη του Τμήματος Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας. Οι αρμοδιότητες του τμήματος αναφέρονται αναλυτικά στον «Κανονισμό λειτουργίας υπηρεσιών και του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης όρους Πάρνωννα και υγροτόπου Μουστού» [Υ.Α. υπ' αριθμ. 21393 Υ.Α. (ΦΕΚ747/Β/21-6-2006)].

Συνοπτικά παρουσιάζονται οι κύριες αρμοδιότητες του τμήματος:

- Λειτουργίες προγραμματισμού, οργάνωσης και υλοποίησης σχεδίων διασφάλισης οικονομικών πόρων
 - Λειτουργίες προσέλκυσης/ πληροφόρησης επισκεπτών
 - Λειτουργίες περιβαλλοντικής ενημέρωσης/ εκπαίδευσης
 - Λειτουργίες προβολής, δημοσιότητας, δημοσίων σχέσεων
 - Έκδοση αδειών ξενάγησης/ χορήγηση σήματος ποιότητας
 - Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων εθελοντών
 - Προώθηση και διακίνηση ενημερωτικού υλικού του Φορέα Διαχείρισης και ανάληψη πρωτοβουλιών για τη δημιουργία νέου υλικού.
3. Λειτουργίες υποδοχής/ ξενάγησης επισκεπτών: Οργάνωση και εφαρμογή οικοτουριστικών προγραμμάτων.
 4. Προώθηση και υποστήριξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής.
 5. Διοργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων, διαλέξεων, ημερίδων, συναντήσεων, εκθέσεων και άλλων εκδηλώσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας.
 6. Διαχείριση και εμπλουτισμός του δικτυακού τόπου του Φορέα Διαχείρισης.
 7. Υποστήριξη του λοιπού επιστημονικού προσωπικού για την υλοποίηση των δράσεων στα πλαίσια του Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α.
 8. Συνεργασία με άλλους φορείς, όπως πυροσβεστική υπηρεσία, ΟΤΑ, δασική υπηρεσία, κυνηγετικούς συλλόγους ή ομάδες εθελοντών κ.λπ., κατόπιν εντολής της Υπεύθυνης τμήματος.
 9. Εξωτερικές εργασίες του Φορέα που τυχόν θα του ανατεθούν από την Υπεύθυνη τμήματος, στα πλαίσια υλοποίησης του Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α.
 10. Συνεργασία με τα μέλη του Φορέα και τις λοιπές επιτροπές του Δ.Σ. για τη διεκπεραίωση των υποέργων του Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α.
 11. Οποιαδήποτε εργασία και αρμοδιότητα ανατεθεί στον εργαζόμενο από την Υπεύθυνη του τμήματος πληροφόρησης, εκπαίδευσης και δημοσιότητας ή τον Γενικό Συντονιστή ή τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστου, για την υλοποίηση γενικότερων δράσεων και έργων, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων του Φορέα για την εύρυθμη λειτουργία του και την ολοκλήρωση του έργου Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α.

Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης απευθύνονται κυρίως σε μη εξειδικευμένο κοινό και σε επισκέπτες κάθε ηλικίας. Κύριος στόχος είναι η ενημέρωσή τους για τη σημασία της προστατευόμενης περιοχής, για τις αξίες και τις φυσικές λειτουργίες της και για την πανάρχαια και αδιάλειπτη ανθρώπινη παρουσία στον Πάρνωνα. Σκοπός είναι ο επισκέπτης να γνωρίσει από κοντά την προστατευόμενη περιοχή, χωρίς να βλάψει τα ευαίσθητα φυσικά οικοσυστήματα, να κατανοήσει ότι η φύση αποτελεί κομμάτι της ζωής του και ότι πρέπει να διαφυλαχθεί για τις επόμενες γενεές.

Στους χώρους των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα μέσω του εκθεσιακού και ενημερωτικού υλικού, α) να γνωρίσει τα αξιολογικά οικολογικά και πολιτισμικά στοιχεία της περιοχής και να ενημερωθεί για το ρόλο του φορέα διαχείρισης στην προστατευόμενη περιοχή όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστου, β) να ενημερωθεί για τις Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης και τα Τοπία Φυσικού Κάλλους, για τα σπάνια και ενδημικά φυτά και τα είδη προς εξαφάνιση και γ) να πληροφορηθεί για τοποθεσίες με ιδιαίτερο ιστορικό, θρησκευτικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον, αλλά και για προβλήματα που υποβαθμίζουν την προστατευόμενη περιοχή, όπως είναι οι πυρκαγιές, η επέκταση οικισμών, η λαθροθηρία κ.ά.

Στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Φορέα Διαχείρισης υλοποιούνται προγράμματα ξενάγησης και είναι επισκέψιμα εργάσιμες ημέρες, αλλά και σαββατοκύριακα και αργίες κατόπιν ραντεβού, για απλές επισκέψεις ή επισκέψεις σχολείων στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Η επίσκεψη πραγματοποιείται χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση, διαμορφώνεται ανάλογα με τις ηλικίες και τα ενδιαφέροντα της ομάδας και μπορεί να περιλαμβάνει:

Α. Ξενάγηση στα κέντρα πληροφόρησης, στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους με εκθεματικές επιφάνειες και ενημερωτικό υλικό, για μια συνολική παρουσίαση της προστατευόμενης περιοχής.

Β. Θεματικές παρουσιάσεις για την προβολή της προστατευόμενης περιοχής με έμφαση στους κύριους τύπους οικοτόπων, στα προστατευόμενα είδη χλωρίδας και πανίδας (με συγκεκριμένες αναφορές, όπως π.χ. στο αξιόλογο δάσος με δενδρόκεδρο της μονής Μαλεβής, στα σπάνια και προστατευόμενα είδη πουλιών του υγροτόπου Μουστού, στο τσακάλι, στη βίδα, στην πλούσια ενδημική και προστατευόμενη χλωρίδα του Πάρνωνα), αλλά και σε θέματα του ευρύτερου φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος της προστατευόμενης περιοχής.

Γ. περιήγηση στην προστατευόμενη περιοχή, σε ειδικά επιλεγμένες διαδρομές, για γνωριμία με τους 20 τύπους οικοτόπων, μερικοί από τους οποίους μοναδικοί (όπως η περιοχή του δάσους με δρυώδη άρκευθο γύρω από την μονή Μαλεβής στον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας που έχει κηρυχθεί από το 1980 «Διατηρητέο μνημείο της φύσης»), ή είναι ιδιαίτερα αξιόλογοι για τον ελλαδικό και τον ευρωπαϊκό χώρο.

Δ. εκπαιδευτικές δραστηριότητες αναγνώριση – παρατήρηση ειδών ορνιθοπανίδας στην προστατευόμενη περιοχή της λιμνοθάλασσας Μουστού.

Στο πλαίσιο του προγράμματος περιβαλλοντικής ενημέρωσης των σχολείων και σε συνεργασία με τους υπεύθυνους καθηγητές, οι μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων θα έχουν τη δυνατότητα να μάθουν για τη σημασία της προστατευόμενης περιοχής. Επιπλέον, για χρήση στην τάξη, αλλά και για την προετοιμασία των μαθητών πριν την επίσκεψη στην προστατευόμενη περιοχή, υπάρχει η δυνατότητα να χορηγηθεί (σε μορφή δανεισμού) πληροφοριακό υλικό από τη βιβλιοθήκη του φορέα διαχείρισης για τον εκπαιδευτικό, καθώς και δραστηριότητες σε φύλλα εργασίας για τους μαθητές (Δημοτικού & Γυμνασίου). Ξεναγήσεις στα Κέντρα πραγματοποιούνται επίσης και σε ομάδες τρίτων, όπως φοιτητές, σύλλογοι και επισκέπτες της περιοχής.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους Αρκαδίας

Βρίσκεται στο Άστρος Αρκαδίας, πλησίον της Περιοχής Απολύτου Προστασίας της Φύσης (2.11-Υγρότοπος Μουστού) και ενημερώνει τους επισκέπτες για τον Πάρνωνα με έμφαση στον υγρότοπο του Μουστού. Στους χώρους του Κέντρου λειτουργεί αίθουσα έκθεσης ερμηνείας περιβάλλοντος με θεματικό πεδίο τον υγρότοπο.

Στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους ο επισκέπτης μπορεί να ενημερωθεί για τις λειτουργίες που επιτελούνται στον υγρότοπο Μουστού οι οποίες είναι ποικίλες και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη στήριξη της πανίδας, την αποθήκευση νερού, την τροποποίηση πλημμυρικών φαινομένων κ.ά. Από τις λειτουργίες του οικοσυστήματος προκύπτουν οι υγροτοπικές αξίες, όπως η υψηλή βιοποικιλότητα, η αντιπλημμυρική, η αντιδιαβρωτική και άλλες, όπως είναι η επιστημονική και η εκπαιδευτική.

Η Ξενάγηση στο Κέντρο μπορεί να συνδυαστεί με περιήγηση στην προστατευόμενη περιοχή, θεματικές παρουσιάσεις, πεζοπορίες σε μονοπάτια και δραστηριότητες που στοχεύουν στη γνωριμία με τη φύση.

Η περιοχή του υγροτόπου Μουστού είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς φιλοξενεί πολλά σπάνια, απειλούμενα και προστατευόμενα είδη παρυδάτιων και υδρόβιων πουλιών. Η σημασία του αφορά βασικά στη χρήση του ως σταθμού ξεκούρασης και ανεφοδιασμού τους κατά τις μεταναστεύσεις. Επιπλέον, είναι ο σημαντικότερος και ο μόνος αξιόλογος μεγέθους υγρότοπος στην ανατολική Πελοπόννησο και ο πρώτος που συναντούν προς το βορρά τα μεταναστευτικά πουλιά που ακολουθούν τις ανατολικές ακτές της Ελλάδας, που αν και είναι σχετικά μικρός (έχουν απομείνει 1.600 περίπου στρέμματα), παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία επιμέρους υγροτοπικών ενδιαιτημάτων και ειδών. Άλλη αντίστοιχη σημαντική περιοχή για την ορνιθοπανίδα ή και την υπόλοιπη πανίδα, δεν έχει εντοπιστεί στον Πάρνωνα.

Σε αυτή την περιοχή επιτρέπεται μόνο η επιστημονική έρευνα και καμία ανθρώπινη δραστηριότητα που έχει χαρακτήρα περιστασιακής ή μόνιμης παρέμβασης στο φυσικό περιβάλλον.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αγίου Πέτρου Αρκαδίας

Βρίσκεται στον Άγιο Πέτρο Αρκαδίας, πλησίον της Περιοχής Απολύτου Προστασίας της Φύσης [2.1 Συστάδα δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*) Μονής Μαλεβής], η έκταση της οποίας (740 στρ.) αποτελεί και «Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης» σύμφωνα με το ΦΕΚ 121Δ/1980.

Το Κέντρο ενημερώνει τους επισκέπτες για τον Πάρνωνα με έμφαση στο ορεινό τμήμα. Στους χώρους του λειτουργεί αίθουσα έκθεσης ερμηνείας περιβάλλοντος με θεματικό πεδίο τα ενδημικά και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας του Πάρνωνα.

Η ξενάγηση στο Κέντρο μπορεί να συνδυαστεί με περιήγηση σε επιλεγμένο μονοπάτι της περιοχής.

Η περιοχή αυτή είναι από περιβαλλοντική άποψη αξιόλογη και έχει αναγνωριστεί ως ιδιαίτερα σημαντική εξαιτίας του σπάνιου δάσους με δρυπώδη άρκευθο ή δενδρόκεδρο (*Juniperus drupacea*) γύρω από τη μονή Μαλεβής. Και σε αυτή την περιοχή επιτρέπεται μόνο η επιστημονική έρευνα και καμία ανθρώπινη δραστηριότητα που έχει χαρακτήρα περιστασιακής ή μόνιμης παρέμβασης στο φυσικό περιβάλλον.

Άγιος Πέτρος Αρκαδίας

Ο Άγιος Πέτρος Κυνουρίας, χαρακτηρισμένος ως Παραδοσιακός Οικισμός, είναι ένα γραφικό καταπράσινο χωριό κτισμένο στα 950 μ. υψόμετρο. Από μαρτυρίες φαίνεται να ιδρύθηκε το 1435 και ορίστηκε από τους Ενετούς ως πρωτεύουσα της επαρχίας του Αγίου Πέτρου το 1687. Μνημονεύεται στο «Χρονικό του Μορέως» όπου αναφέρεται ότι κατοικείτο από Τσάκωνες. Επίσης, μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας ο Άγιος Πέτρος όπως και ο Πραστός, έγιναν πρωτεύουσες επαρχιών του νεοσύστατου κράτους και ο ορεινός όγκος του Πάρνωνα μοιράστηκε μεταξύ των Νομών Αρκαδίας και Λακωνίας.

Η κεντρική εκκλησία των πολιούχων του χωριού Πέτρου και Παύλου είναι κτισμένη το 1900 και το τέμπλο του είναι κατασκευασμένο με μάρμαρο του Πάρνωνα. Το Δημοτικό σχολείο κτίστηκε από δωρεά του Ανδρέα Συγγρού το 1920. Επίσης, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα πυργόσπιτα του χωριού, όπως ο Πύργος του Αγά ή Πύργος Τρικαλίτη, μια οχυρή διώροφη κατοικία του 18^{ου} αιώνα, με κατώι, πολεμίστρες στις γωνίες και ζεματίστρα πάνω από την είσοδο. Ο Πύργος είναι επισκέψιμος για το κοινό.

Μερικά χιλιόμετρα έξω από το χωριό στο δρόμο προς το Άστρος Κυνουρίας, βρίσκεται η Μονή Μαλεβής αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Οι παραδόσεις αναφέρουν πως η πρώτη μονή κτίστηκε στις αρχές του 8^{ου} αιώνα στη θέση Κανάλους στο πιο ψηλό μέρος του Μαλεβού. Κατά τον 14^ο αιώνα η μονή μετακινήθηκε στην θέση Πουρναριά, ενώ η δεύτερη μετακίνησή της σημερινή της θέση έγινε το 1616.

Καθώς πολλά ορειβατικά μονοπάτια και δασικοί δρόμοι διασχίζουν το μεγαλύτερο μέρος του Πάρνωνα, ο Άγιος Πέτρος με το πλούσιο δίκτυο μονοπατιών που διαθέτει, προσφέρεται για εναλλακτικές αποδράσεις για τους λάτρεις του βουνού. Από τον Άγιο Πέτρο μπορεί κάποιος μέσω των πεζοπορικών διαδρομών να οδηγηθεί στην ψηλότερη κορυφή του Πάρνωνα, την Μεγάλη Τούρλα σε υψόμετρο 1.935 μέτρων. Από εδώ περνάει επίσης το ευρωπαϊκό μονοπάτι E4 το οποίο διατρέχει τις ανατολικές πλαγιές και την κορυφή του Πάρνωνα και κατεβαίνει μέχρι τον φάρο του Ακρωτηρίου Μαλέα.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας Αρκαδίας

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας στεγάζεται στο κτήριο όπου λειτούργησε το Δημοτικό Σχολείο του χωριού το οποίο είναι κτισμένο το 1870. Οι επισκέπτες στο Κέντρο Ενημέρωσης μπορούν να ενημερωθούν για την προστατευόμενη περιοχή με έμφαση στη μακρόχρονη παρουσία του ανθρώπου στον Πάρνωνα, για τα φυσικά μνημεία της περιοχής, για την αρχιτεκτονική της Καστάνιτσας και τα κυριότερα αξιοθέατά της, αλλά και για την Τσακωνική διάλεκτο.

Η επίσκεψη στο Κέντρο Ενημέρωσης μπορεί να συνδυαστεί με μια βόλτα στον παραδοσιακό οικισμό και στα ερείπια του Βυζαντινού Πύργου που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του χωριού με πανοραμική θέα σε όλο τον οικισμό, αλλά και με περιήγηση σε μονοπάτια που διασχίζουν το περίφημο, από άποψη φυσικής ομορφιάς, καστανόδασος.

Καστάνιτσα Αρκαδίας

Η Καστάνιτσα είναι το αρχαιότερο Τσακωνοχώρι του Πάρνωνα με ιστορία επτά και πλέον αιώνων. Είναι κτισμένη πάνω σε έναν στενόμακρο λόφο, σε υψόμετρο 850 μ. και έχει περίπου 250 σπίτια. Η Καστάνιτσα ήταν ονομαστή για την παραγωγή της σε ασβέστη, από όπου πήρε το χρώμα της, όπως επίσης και για τα κάστανα της που πιθανόν της έδωσαν το όνομα της. Το χωριό διατηρεί αναλλοίωτα στοιχεία της Τσακωνικής παράδοσης με τα χαρακτηριστικά πυργόσπιτα και οι ηλικιωμένοι κάτοικοι του μιλούν την Τσακωνική διάλεκτο. Έχει χαρακτηριστεί ως Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους και από το 1967 έχει ανακηρυχτεί Παραδοσιακός – Διατηρητέος Οικισμός με ιδιαίτερη φυσική και αρχιτεκτονική ομορφιά.

Το μεγάλο καστανόδασος που την περιβάλλει έχει έκταση 4.500 στρ. και στο παρελθόν η παραγωγή έφτανε τους 400 τόνους. Από το 1983 διοργανώνεται το τελευταίο Σαββατοκύριακο κάθε Οκτώβρη η Γιορτή Καστάνου, με ρίζες από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Μια γιορτή που έχει εξελιχθεί ως μία από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις τοπικών προϊόντων στην Ελλάδα και κάθε χρόνο αποτελεί πόλο έλξης χιλιάδων επισκεπτών.

Εξοπλισμός Τμήματος

Ο υλικός εξοπλισμός που διαθέτει ο Φορέας Διαχείρισης για την υποστήριξη υλοποίησης των δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης σε πάγιο εξοπλισμό που έχει κατανεμηθεί στα τρία Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, περιλαμβάνει συνοπτικά:

- τρεις τηλεοράσεις
- φορητούς και σταθερούς Η/Υ
- τέσσερα κινητά τηλέφωνα
- δύο οχήματα, ένα τύπου jeep και ένα επιβατικό
- δύο τηλεσκόπια και είκοσι πέντε ζευγάρια κιάλια
- έγχρωμο φωτοτυπικό μηχάνημα
- εκτυπωτές
- εκτυπωτή τύπου Plotter
- συσκευή αναπαραγωγής DVD
- συσκευές αναπαραγωγής πολυμέσων (media players).
- βιβλία και επιστημονικά συγγράμματα
- οδηγούς αναγνώρισης πουλιών
- οδηγούς αναγνώρισης φυτών
- δύο φορητές συσκευές προβολής (projector)
- τρεις φωτογραφικές μηχανές Pocket Compact
- τρίποδο/α τηλεσκοπίου και φωτογραφικών μηχανών
- βιντεοκάμερα καταγραφής υψηλής ανάλυσης HD
- Πτυσσόμενο εκθετήριο
- Πτυσσόμενος, ανεξάρτητος τοίχος εκθετηρίου
- Πτυσσόμενο σκίαστρο
- Πέντε πτυσσόμενες καρέκλες
- Πτυσσόμενο τραπέζι
- Πανί βιντεοπροβολών

Εξοπλισμός Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης

Στους χώρους των τριών Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης λειτουργεί αίθουσα έκθεσης ερμηνείας περιβάλλοντος. Η έκθεση συνδυάζει τη σύγχρονη τεχνολογία με τα κλασσικά μέσα παρουσίασης, με σκοπό να αναδείξει ότι πιο αξιόλογο έχει η περιοχή και να μεταδώσει το μήνυμα της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Πληροφορεί και προβληματίζει τον επισκέπτη σχετικά με το φυσικό περιβάλλον του Πάρνωνα και τον τρόπο που σχετίζεται ο άνθρωπος με αυτό. Το εκθεσιακό υλικό παρουσιάζεται σε αυτόνομες ενότητες και με την κατάλληλη δομή ώστε να γίνεται κατανοητό από τους επισκέπτες, ανεξάρτητα από τη φορά που αυτοί κινούνται ή από το αν συνοδεύονται από ειδικευμένο ξεναγό. Ο εξοπλισμός των αιθουσών περιλαμβάνει εκθεματικές επιφάνειες, που είναι διαμορφωμένες σε ενιαίο ύψος και συνδυάζουν σύντομα κείμενα με ποικίλες εικόνες (φωτογραφίες, σχέδια, χάρτες, κ.ά.). Οι χώροι των Κέντρων εξυπηρετούν τις ανάγκες ενημέρωσης μεμονωμένων ατόμων ή ομάδων επισκεπτών (ανά ομάδες των 50 περίπου ατόμων).

Το **ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΑΣΤΡΟΥΣ** έχει θεματικό πεδίο τον υγρότοπο. Περιλαμβάνει επιπλέον μακέτα-χάρτη της προστατευόμενης περιοχής του υγροτόπου Μουστου και του όρους Πάρνωνα και παρουσιάζει βασικά στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (οικισμούς, μοναστήρια, αρχαιολογικούς χώρους, μονοπάτια, ποτάμια, κ.α.).

Επιπλέον, διαθέτει μεταλλική ράμπα για την πρόσβαση ατόμων με ειδικές ανάγκες/ εμποδιζόμενων ατόμων ή ατόμων με κινητικά προβλήματα.

Το **ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ** έχει θεματικό πεδίο το σπάνιο είδος του δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*), καθώς επίσης τα ενδημικά και σπάνια είδη χλωρίδας του Πάρνωνα. Η τρισδιάστατη μακέτα της περιοχής που υπάρχει παρουσιάζει το ανάγλυφο της περιοχής, τη φυτοκάλυψη και άλλα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος.

Το **ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑΣ** έχει θεματικό πεδίο την μακρόχρονη παρουσία του ανθρώπου στον Πάρνωνα, την καλή προσαρμογή του στις τοπικές συνθήκες, την επίδρασή του στα φυτά και τα ζώα, καθώς επίσης την ανάγκη διατήρησης της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς του Πάρνωνα. Στην έκθεση του Κέντρου, παρουσιάζονται βασικές οικολογικές και βιολογικές έννοιες και στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.

Οι χώροι των Κέντρων εξυπηρετούν τις ανάγκες ενημέρωσης μεμονωμένων ατόμων ή ομάδων. Οι τοίχοι εξασφαλίζουν ευρείς και ενιαίους χώρους για την ανάρτηση εκθεματικών επιφανειών και είναι απαλλαγμένοι από παράθυρα σε λειτουργία, σώματα κεντρικής θέρμανσης (καλοριφέρ), διακόπτες, πρίζες κ.λπ. Οι εκθεματικές επιφάνειες φωτίζονται από φωτιστικά σώματα κατάλληλα επιλεγμένα και τοποθετημένα. Οι παροχές ρυθμίζονται από κεντρικούς διακόπτες και ικανοποιούν τις ανάγκες για γενικό και ειδικό φωτισμό (φωτισμό της αίθουσας και φωτισμό των επιμέρους εκθεμάτων).

Επιπλέον, διαθέτει χτιστή πέτρινη ράμπα που οδηγεί στην είσοδο του κτιρίου για την πρόσβαση ατόμων με ειδικές ανάγκες/ εμποδιζόμενων ατόμων ή ατόμων με κινητικά προβλήματα.

Τέλος, στους εξωτερικούς χώρους των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους και Καστανίτσας έχουν τοποθετηθεί συνολικά τέσσερα ξύλινα στέγαστρα, για την βέλτιστη εξυπηρέτηση των επισκεπτών, αλλά και για την καλύτερη συντήρηση του κελύφους των κτιρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ – ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013

Αναγκαιότητα & Στόχοι

Η προστατευόμενη περιοχή του όρους Πάρνωνα – υγροτόπου Μουστου, λόγω του ότι καταλαμβάνει έκταση 1.147.000 στρεμμάτων κυρίως δασικού τύπου, περιλαμβάνει πολυάριθμα ιστορικά χωριά των οποίων οι κάτοικοι αναπτύσσουν δραστηριότητες που θα πρέπει να εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου. Κατά συνέπεια, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι στο χώρο της προστατευόμενης περιοχής υπάρχει έντονη ανθρώπινη δραστηριότητα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (κτηνοτροφία, γεωργία, δενδροκομία, μελισσοκομία, συλλογή βοτάνων, λατόμηση μαρμάρων, υπηρεσίες τουρισμού, περιορισμένη βιομηχανική παραγωγή), πέραν των επισκεπτών που δέχεται κυρίως τις τουριστικές περιόδους, και το γεγονός ότι η ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού είναι ανεπαρκής σε θέματα προστασίας των περιοχών ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης, δημιουργούνται προβλήματα ακατάλληλης συμπεριφοράς. Επίσης, η εκπόνηση και εφαρμογή του Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής, καθώς και η τροποποίηση και εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης αυτής, που αναμένεται να υλοποιηθούν στο προσεχές μέλλον (στα πλαίσια του Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. 2007-2013), θα περιγράφουν τους εξειδικευμένους περιορισμούς και στόχους που θα τεθούν για την προστασία της περιοχής, οι οποίοι πρέπει να γίνουν ευρέως γνωστοί μέσα από σωστά σχεδιασμένα έργα περιβαλλοντικής ενημέρωσης.

Η δράση αυτή λοιπόν καθίσταται απαραίτητη προκειμένου οι κάτοικοι και οι επισκέπτες του όρους Πάρνωνα - υγροτόπου Μουστου να εξοικειωθούν με την ιδέα της προστατευόμενης περιοχής, με τους κανονισμούς και τους όρους που τη διέπουν, με τους στόχους που τίθενται α) για την προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και β) για τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, και να αποκτήσουν ενημέρωση και εκπαίδευση προς όφελος της προστασίας και της πρόληψης.

Ο Φορέας Διαχείρισης μέσω της υλοποίησης αυτής της δράσης στοχεύει επίσης στην ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών. Παράλληλα, θα γίνει προσέγγιση όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, των τοπικών συλλόγων και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην προστατευόμενη περιοχή, για την από κοινού υλοποίηση των στόχων που θα τίθενται στο εγκεκριμένο Διαχειριστικό Σχέδιο της προστατευόμενης περιοχής. Τέλος, θα γίνει προσπάθεια προώθησης των προτάσεων ήπιας ανάπτυξης, προστασίας και ανάδειξης του Φορέα για την προστατευόμενη περιοχή, μέσω επιτόπιων επισκέψεων σε στοχευμένες ομάδες πληθυσμού και με μικρές εκδηλώσεις, που θα διοργανώνονται είτε αποκλειστικά από τον Φορέα, είτε σε συνεργασία με τους τοπικούς συλλόγους ή/και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Η αναγκαιότητα της δράσης αυτής εντοπίζεται στη γενικότερη προσπάθεια που έχει ξεκινήσει ο Φορέας Διαχείρισης για την ενίσχυση της συμμετοχικότητας και την υιοθέτηση ενός πιο εξωστρεφούς χαρακτήρα, που αφουγκράζεται τις ανάγκες, τις προτάσεις και τις ιδέες της τοπικής και όχι μόνο κοινωνίας.

Η προκείμενη δράση στοχεύει στην επίλυση του προαναφερόμενου προβλήματος που αποτελεί η ελλιπής και αποσπασματική ενημέρωση των επισκεπτών της προστατευόμενης περιοχής. Γι' αυτό το λόγο, θα πρέπει να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν ειδικές δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του κοινού που θα αποσκοπούν στα ακόλουθα:

1. Γενική ενημέρωση σχετικά με τους όρους και κανονισμούς που έχουν καθοριστεί με το νομοθέτημα Θεσμοθέτησης της ΠΠ και θα εξειδικευθούν με τον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας της ΠΠ, καθώς επίσης με το σύνολο των ενεργειών και μέτρων που είναι απαραίτητα

- για την προστασία, οργάνωση και λειτουργία της και στοχεύουν στην ανάδειξη όλων των αξιών και λειτουργιών της (οικολογικών, αισθητικών, ιστορικών, πολιτιστικών, οικονομικών κ.ά.),
2. Εξειδικευμένη ενημέρωση σχετικά με την σπουδαιότητα της βιοποικιλότητας και των φυσικών οικοσυστημάτων της προστατευόμενης περιοχής. Συνεχί ενημέρωση του κοινού για τις δράσεις που διεξάγονται στο χώρο της ΠΠ.
 3. Ενίσχυση της περιβαλλοντικής ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης των πολιτών και επίτευξη μιας θετικότερης αντιμετώπισης του ΦΔ ως προς το ρόλο του και τις αρμοδιότητές του, τόσο από την τοπική κοινωνία όσο και από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Η περιβαλλοντική ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού αλλά και των επισκεπτών της περιοχής σε θέματα που συνδέονται με την προστασία του φυσικού πλούτου της προστατευόμενης περιοχής, αποτελεί ένα βασικό εργαλείο για αλλαγή της αντίληψης που βλέπει τον άνθρωπο ως απόλυτο κυρίαρχο και διαμόρφωση νέων ηθικών αξιών του ανθρώπου σε σχέση με το περιβάλλον. Η αναγκαιότητα των δράσεων αυτών έγκειται στην κατανόηση του κοινά αποδεκτού πορίσματος ότι ο άνθρωπος αποτελεί μέρος της φύσης, και επομένως πρέπει να σέβεται τη φύση και να μεριμνά για την αρμονική συμβίωσή του με αυτήν. Έχοντας ως στόχο την παραπάνω αρχή, το Τμήμα πληροφόρησης προσελκύει επισκέπτες στην προστατευόμενη περιοχή, τους πληροφορήσει για τις αξίες και τις φυσικές λειτουργίες της περιοχής και τους καθοδηγεί ώστε να γνωρίσουν από κοντά το όρος Πάρνωνα, χωρίς να βλάψουν τα ευαίσθητα φυσικά οικοσυστήματά του.

Σχεδιασμός δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Για το έτος 2015 και σε συνέχεια της παρακολούθησης - αξιολόγησης των δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του κοινού, οι οποίες εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο 2011-2014 για την ανάδειξη του χώρου της προστατευόμενης περιοχής και την ενημέρωση - ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού και του ευρύτερου κοινού στις αξίες της προστατευόμενης περιοχής, ακολούθως καταρτίζεται το παρόν Σχέδιο Δράσης Ενημέρωσης – Ευαισθητοποίησης του Φορέα Διαχείρισης με το οποίο παρουσιάζονται οι τρόποι και οι μέθοδοι που θα επιστρατεύσει το προσωπικό του Τμήματος για την επίτευξη των στόχων της ενημέρωσης. Επιπροσθέτως, περιλαμβάνει τον καθορισμό των ομάδων - στόχων, τον προσδιορισμό της αναγκαίας υποδομής υποστήριξης και της χωροθέτησής της, καθώς και τα κατάλληλα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν.

Ενημέρωση Κοινού

Η πληροφόρηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ομάδων επισκεπτών, των κατοίκων της περιοχής και των εμπλεκόμενων φορέων, σε θέματα που αφορούν στην οικολογική και ιστορική - πολιτιστική αξία της περιοχής, αλλά και στη συνεπαγόμενη ανάγκη προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας και των φυσικών και πολιτισμικών αξιών της προστατευόμενης περιοχής, μπορεί να βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στην παραγωγή και την κατάλληλη χρήση και διανομή ποικίλου υλικού ενημέρωσης.

Από την έως τώρα εμπειρία του Φορέα Διαχείρισης, οι επισκέπτες της προστατευόμενης περιοχής κατηγοριοποιούνται σε πέντε ομάδες-στόχους:

1. Δυνητικοί επισκέπτες
2. Επισκέπτες – μαθητές της προστατευόμενης περιοχής
3. Ομάδες περιπατητικού τουρισμού (ορειβατικοί, πεζοπορικοί και φυσιολατρικοί Σύλλογοι)
4. Επισκέπτες Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
5. Κάτοικοι της περιοχής

Το πρόγραμμα της ενημέρωσης του κοινού είναι υπ' ευθύνη του στελεχιακού δυναμικού του Τμήματος Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας σε συνεργασία με τα υπόλοιπα στελέχη του Φορέα Διαχείρισης.

Το προσωπικό του Τμήματος αναλαμβάνει μεταξύ των άλλων δραστηριοτήτων, έτσι όπως περιγράφηκαν στο Κεφάλαιο 2, την ενημερωτική καμπάνια σχετικά με τους περιορισμούς που ισχύουν στην προστατευόμενη περιοχή, τα κύρια διαχειριστικά μέτρα που υλοποιούνται καθώς και

την παροχή κάθε πληροφορίας που πρόκειται να συμβάλει στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος (κανονισμοί για την καθαριότητα φυσικών περιοχών, την όχληση, κλπ). Οι ενεργούντες της ενημέρωσης κοινού, ελέγχουν και καταγράφουν τις δραστηριότητες ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης καθώς και την κίνηση των επισκεπτών, τηρώντας το σχετικό αρχείο του Φορέα Διαχείρισης (βιβλίο επισκεπτών της προστατευόμενης περιοχής, αρχείο ξεναγήσεων κ.λπ.).

Δημοσιότητα – Διάχυση ενημέρωσης

Η πληροφόρηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν στην οικολογική και ιστορική - πολιτιστική αξία της περιοχής, άρα και στη συνεπαγόμενη ανάγκη προστασίας και διατήρησης της, μπορεί να βασιστεί σε μεγάλο βαθμό και στην προώθηση κατάλληλων ενεργειών προβολής.

Για την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού, ο Φορέας Διαχείρισης έχει προβεί στις ακόλουθες δράσεις προβολής της προστατευόμενης περιοχής:

- Ολοκλήρωσε έργο που αφορούσε στον σχεδιασμό και εγκατάσταση περίπου εκατό (100) πληροφοριακών πινακίδων διαφόρων τύπων (κατεύθυνσης, απαγόρευσης, ενημέρωσης, οριοθέτησης και επεξήγησης θέας) σε διάφορα επιλεγμένα σημεία της προστατευόμενης περιοχής. Ο σκοπός του έργου είναι οι πινακίδες να πληροφορούν τον επισκέπτη για τη σημαντική βιοποικιλότητα και τα ευαίσθητα φυσικά οικοσυστήματα της περιοχής. Όλες οι πινακίδες τοποθετήθηκαν εντός της προστατευόμενης περιοχής Πάρνωννα-Μουστού. Η γλωσσική επιμέλεια των κειμένων ήταν υπό την ευθύνη του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης, ενώ η γραφιστική επιμέλεια των πινακίδων έγινε από τον Ανάδοχο του έργου με την καθοδήγηση του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης. Τα κείμενα και οι φωτογραφίες που χρησιμοποιήθηκαν προήλθαν είτε από το αρχειακό υλικό του Φορέα Διαχείρισης, είτε σε συνεργασία με εξειδικευμένους επιστήμονες στη χλωρίδα, στη πανίδα και στους τύπους οικοτόπων. Το περιεχόμενο των πινακίδων, επεξεργάστηκε κατάλληλα ώστε να είναι κατανοητό στο ευρύ κοινό.
- Υλοποιεί το έργο που αφορά παραγωγή και προμήθεια ενημερωτικών φυλλαδίων, υλικού προώθησης και προβολής, ενημερωτικού εγχειρίδιου και βιβλίου, οδηγών χλωρίδας και εναλλακτικού τουρισμού, καθώς και χαρτών της προστατευόμενης περιοχής όρους Πάρνωννα και υγροτόπου Μουστού.
- Υλοποιεί το έργο που αφορά στην οπτικοακουστική ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς, της ιστορικής συνέχειας και της οικολογικής σημασίας της περιοχής, καθώς κάτι τέτοιο κρίνεται απαραίτητο εργαλείο για την περιβαλλοντική ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του πληθυσμού.

Συνεχής είναι η σύνταξη και ανάρτηση δελτίων τύπου και ανακοινώσεων σε ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Επίσης, συνεχής είναι η ενημέρωση και επικαιροποίηση στοιχείων α) του νέου δικτυακού τόπου, β) της σελίδας κοινωνικής δικτύωσης στο facebook, γ) της σελίδας στο twitter και δ) των καναλιών σε youtube και vimeo.

Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση

Ο Φορέας Διαχείρισης έχει αντιληφθεί τη σημασία και την αναγκαιότητα της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και το Τμήμα Πληροφόρησης σκοπεύει να συνεχίσει να επιμελείται νέο υλικό καθώς και να πραγματοποιεί ποικίλες παρουσιάσεις που αφορούν στην ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της προστατευόμενης περιοχής, στο πλαίσιο του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης που εφαρμόζει. Το πρόγραμμα απευθύνεται πρωτίστως σε μαθητές Α΄ βάθμιας και Β΄ βάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και φοιτητές με κύριο αντικείμενο το φυσικό περιβάλλον και τη διατήρησή του.

Στο Πρόγραμμα πρόκειται να συμμετάσχουν και διάφορες άλλες ομάδες – στόχοι (όπως π.χ. πολιτιστικοί, ορειβατικοί σύλλογοι). Στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος θα παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά της προστατευόμενης περιοχής, η ανάγκη για προστασία και ανάδειξη

της βιοποικιλότητας και των σημαντικών φυσικών οικοσυστημάτων, οι διαχειριστικοί στόχοι, οι ανθρωπογενείς πιέσεις, ενώ παράλληλα θα ενθαρρύνεται η οργάνωση ερευνών από μαθητές και φοιτητές, αλλά και η οργάνωση δραστηριοτήτων παιδαγωγικού χαρακτήρα στην περιοχή.

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης σε μαθητές

Η επικοινωνία του Τμήματος Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας με τα σχολεία όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης γίνεται στην αρχή κάθε σχολικού έτους για τον προγραμματισμό και την οργάνωση περιβαλλοντικών επισκέψεων στην προστατευόμενη περιοχή. Το Τμήμα θα αξιοποιήσει το υπάρχον υλικό του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης, αλλά και αυτό που θα παραχθεί από το προσωπικό του εντός του 2015, για την ενημέρωση των σχολικών ομάδων στους χώρους των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής.

Το Πρόγραμμα αποσκοπεί, στην προώθηση της γνώσης, της ευαισθητοποίησης καθώς και της άμεσης επαφής των μαθητών με τη βιοποικιλότητα της προστατευόμενης περιοχής αλλά και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων πειραματισμού και διερευνητικής σκέψης με αντικείμενο το φυσικό περιβάλλον.

Οι επισκέψεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης των σχολικών μονάδων περιλαμβάνουν:

α) πρόγραμμα ξενάγησης στους χώρους των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, κατά το οποίο οι επισκέπτες μαθητές,

- περιηγούνται στην αντίστοιχη αίθουσα έκθεσης ερμηνείας περιβάλλοντος του κάθε Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης,
- προμηθεύονται ενημερωτικά φυλλάδια, εγχειρίδια, οδηγούς, χάρτες καθώς και το υλικό προώθησης και προβολής (Αφίσες, Σετ με ξυλομπογιές, Αυτοκόλλητα, Τετράδια, Επιτραπέζια ημερολόγια)
- παρακολουθούν ενημερωτικές προβολές κατά τις οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά θέματα που αφορούν στην προστατευόμενη περιοχή,

β) επίσκεψη στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής, κατά την οποία διεξάγονται δημιουργικές περιβαλλοντικές δραστηριότητες αλλά και πεζοπορία σε επιλεγμένα μονοπάτια.

Ημερίδες

Η διοργάνωση των ημερίδων έχουν ως στόχο τη γνωριμία του ευρύτερου κοινού με την πανίδα, τη χλωρίδα και τους φυσικούς οικοτόπους της προστατευόμενης περιοχής. Η ενέργεια αυτή κρίνεται απαραίτητη σε μια προσπάθεια ενημέρωσης και επιμόρφωσης του πληθυσμού και των επισκεπτών γύρω από θέματα αναγόμενα στην προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας και των σημαντικών φυσικών οικοσυστημάτων της προστατευόμενης περιοχής. Το Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας προέβλεψε σε όλες τις αναγκαίες διαδικασίες που αφορούσαν στην υλοποίηση μιας διημερίδας/workshop στον Άγιο Πέτρο Αρκαδίας. Το 2015 πρόκειται να υλοποιήσει όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να πραγματοποιηθούν δύο ακόμα ημερίδες σύμφωνα με τον προβλεπόμενο προγραμματισμό.

Προώθηση συμμετοχικής διαδικασίας

Οι στόχοι της δράσης αυτής αφορούν στην ενημέρωση του ευρύ κοινού για τους περιορισμούς που θέτει η Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με την προστασία της περιοχής, στην κατάρτιση πολιτών σε ορθές πρακτικές αναφορικά με την άσκηση ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στην ΠΠ, στην προώθηση προγραμμάτων δράσης και στην εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης βασισμένο στην αρχή της αειφορίας. Θα οργανώνονται αποκλειστικά από το προσωπικό του φορέα ή σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές. Επιπλέον, η εν λόγω δράση στοχεύει στη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης και στην καλλιέργεια συμμετοχικών διαδικασιών στη λήψη αποφάσεων για την προστασία της περιοχής.

Οργάνωση εθελοντικής δομής

Στόχος του προγράμματος εθελοντισμού είναι η δημιουργία, οργάνωση και εκπαίδευση ομάδας εθελοντών για την προστασία της περιοχής και η ανάπτυξη σταθερών συνεργασιών με υφιστάμενες ομάδες εθελοντών. Η ομάδα των εθελοντών θα λάβει από το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης την κατάλληλη κατάρτιση, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες του Φορέα για προγραμματισμένες ή έκτακτες δράσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προσέγγιση και ενεργοποίηση των κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι και μπορούν να ανταποκριθούν πιο άμεσα και ικανοποιητικά σε κάλεσμα του Φορέα. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, προβλέπονται να υλοποιηθούν σεμινάρια εκπαίδευσης, συναντήσεις με τον τοπικό πληθυσμό, ενημέρωση της ηλεκτρονικής βάσης με στοιχεία των εθελοντών και διάφορες εθελοντικές δράσεις.

Έως την τρέχουσα περίοδο σύνταξης του παρόντος Σχεδίου, ο Φορέας Διαχείρισης, με στόχο την ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων για την προστασία και την ανάδειξη των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος και της φυσικής κληρονομιάς στην προστατευόμενη περιοχή, έχει κάνει ανοικτό κάλεσμα σε τοπικούς φορείς και ντόπιους κατοίκους που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα εθελοντισμού που υλοποιεί στο πλαίσιο του προγράμματος Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. 2007-2013. Στο πλαίσιο αυτό ο Φορέας Διαχείρισης έχει συγκροτήσει ένα οργανωμένο μητρώο εθελοντών ομάδα εθελοντών εξήντα τεσσάρων (64) μελών] και έχει αναπτύξει σταθερές συνεργασίες με υφιστάμενες ομάδες εθελοντών, με σκοπό την παρακολούθηση, την προστασία και την ανάδειξη της βιοποικιλότητας της προστατευόμενης περιοχής.

Ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία – European Voluntary Service

Στο πλαίσιο της προώθησης της συμμετοχικής διαδικασίας και συγκεκριμένα των εθελοντικών δράσεων που αναπτύσσει ο Φορέας Διαχείρισης, κατά έτος 2014 φιλοξενήθηκαν συνολικά πέντε (5) εθελοντές από χώρες του εξωτερικού και συγκεκριμένα από την Τουρκία, την Πορτογαλία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Πολωνία, στο πλαίσιο του Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Εθελοντικής Υπηρεσίας - ΕΕΥ (European Voluntary Service - EVS). Το πρόγραμμα της ΕΕΥ είχε ως τίτλο «Διατήρηση, ενημέρωση και παρακολούθηση στην Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρνωννα και υγροτόπου Μουστού». Στους εθελοντές της ΕΕΥ προστέθηκαν ακόμα τρεις από το εξωτερικό, καλύπτοντας οι ίδιοι μέρος από τα προσωπικά τους έξοδα (μετακινήσεις, διαμονή και διατροφή), προερχόμενοι οι δύο από την Ολλανδία και ο τρίτος από τη Σλοβενία, έχοντας ολοκληρώσει τις πτυχιακές τους σπουδές με αντικείμενο τη «Δασολογία και Διατήρηση της Φύσης» (Ολλανδοί εθελοντές) και τη Βιολογία (Σλοβένος εθελοντής).

Ανάμεσα στο αντικείμενο απασχόλησης όλων των εθελοντών ήταν η ενεργή συμμετοχή τους στο έργο παρακολούθησης ειδών και τύπων οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής που υλοποιεί ο Φορέας Διαχείρισης, η εμπλοκή τους στον τομέα της φύλαξης για παράνομες δραστηριότητες αλλά και η επικουρία σε άλλες καθημερινές εργασίες και δράσεις που εκτελούνται από τα στελέχη του φορέα. Ειδικότερα ο εθελοντής από την Σλοβενία είχε σαν κύριο αντικείμενο εργασίας το έργο της καταγραφής και παρακολούθησης ειδών θηλαστικών και συγκεκριμένα εργάστηκε για το διάστημα δύο περίπου μηνών για την παρακολούθηση του πληθυσμού του τσακαλιού στην προστατευόμενη περιοχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2015

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι προγραμματισμένες ενέργειες και δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης που θα υλοποιηθούν από τον Φορέα Διαχείρισης μέσα στην χρονική περίοδο του 2015, βάσει των αρμοδιοτήτων του προσωπικού του Τμήματος Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας (άρθρο 11 του «Κανονισμού λειτουργίας υπηρεσιών και του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού»).

Προσέλκυση – πληροφόρηση επισκεπτών

Ξεναγήσεις επισκεπτών

Τα τρία Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης θα εξακολουθήσουν να δέχονται επισκέπτες (μεμονωμένους και ομάδες) οι οποίοι και θα ξεναγούνται στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους τους, ακολουθώντας τη διαδικασία αποστολής του εντύπου ΑΙΤΗΣΗ ΞΕΝΑΓΗΣΗΣ (ο υπεύθυνος εκπρόσωπος της ομάδας συμπληρώνει την αίτηση ξενάγησης και την αποστέλλει στον Φορέα Διαχείρισης προκειμένου να εκδοθεί η σχετική άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπ' αριθ. 33999/2010 Κ.Υ.Α. ΦΕΚ/353/ΑΑΠ/6.9.2010: «Άδειες επιστημονικής έρευνας και άδειες ξενάγησης χορηγούνται και από τον Φορέα Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού για τις Περιοχές Απόλυτης Προστασίας και τις Περιοχές Προστασίας της Φύσης»).

Συνολικά, ο Φορέας Διαχείρισης για το έτος του 2015 στοχεύει να υποδεχτεί και να ξεναγήσει πάνω από 3.000 άτομα (μεμονωμένους και ομάδες), αναδεικνύοντας με τον τρόπο αυτό τη βιοποικιλότητα και τα φυσικά οικοσυστήματα της προστατευόμενης περιοχής, ενισχύοντας την επισκεψιμότητά της και τονώνοντας την τοπική οικονομία.

Ξεναγήσεις μαθητών – φοιτητών

Οι ξεναγήσεις στα τρία Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής μαθητών και εκπαιδευτικών, αλλά και Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων θα συνεχιστεί κατά το 2015 από το Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας. Στο πλαίσιο εφαρμογής αυτής της δράσης, θα γίνεται τακτική επικοινωνία με τις σχολικές μονάδες εντός και πλησίον της προστατευόμενης περιοχής, τόσο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όσο και τηλεφωνικώς. Η μέθοδος γραπτής επικοινωνίας, η οποία θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται, είναι η αποστολή τακτικών ενημερωτικών επιστολών στα σχολεία, μέσω των οποίων οι σχολικές μονάδες ενημερώνονται για την υλοποίηση ξεναγήσεων από το ειδικά καταρτισμένο προσωπικό του τμήματος πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης. Οι εν λόγω επιστολές συνοδεύονται από την ΑΙΤΗΣΗ ΞΕΝΑΓΗΣΗΣ, η οποία αφού επιστραφεί στον Φορέα Διαχείρισης συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό – συνοδό, χορηγείται η σχετική άδεια και προγραμματίζεται η επίσκεψη του σχολείου.

Οι επισκέψεις στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης μπορούν να συνδυαστούν με ξενάγηση στην προστατευόμενη περιοχή ως εξής:

- Στο **Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους** μπορεί να συνδυαστεί με περιήγηση σε μονοπάτι εντός της Περιοχής Απόλυτης Προστασίας της Φύσης του «Υγροτόπου Μουστού», όπου με τη χρήση κατάλληλου εξοπλισμού παρακολούθησης και τη βοήθεια των τοποθετημένων πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος, οι μαθητές μπορούν να παρατηρήσουν και να ενημερωθούν για τα είδη των υδρόβιων πουλιών. Κατάλληλη η περίοδος Σεπτεμβρίου -

Απριλίου καθώς η περιοχή του υγροτόπου φιλοξενεί πολλά σπάνια, απειλούμενα και προστατευόμενα είδη παρυδάτιων και υδρόβιων μεταναστευτικών πουλιών.

- Στο **Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αγίου Πέτρου** μπορεί να συνδυαστεί με περιήγηση σε μονοπάτι στην περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης της «Συστάδας δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*) Μονής Μαλεβής», πλησίον της περιοχής του Αγίου Πέτρου Αρκαδίας. Οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν για την περιοχή αυτή η οποία έχει χαρακτηριστεί και ως «Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης», σε συνδυασμό με τις πληροφορίες από τις τοποθετημένες πινακίδες ερμηνείας περιβάλλοντος που βρίσκονται στο ορεινό πεζοπορικό μονοπάτι.
- Στο **Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας** μπορεί να συνδυαστεί με περιήγηση σε μονοπάτια που διασχίζουν το περίφημο, από άποψη φυσικής ομορφιάς, καστανόδασος και με βόλτα εντός του οικισμού της Καστάνιτσας, που έχει χαρακτηριστεί ως «Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους» και από το 1967 ως «Παραδοσιακός – Διατηρητέος Οικισμός» από το Υπουργείο Πολιτισμού για την ιδιαίτερη φυσική και αρχιτεκτονική ομορφιά του. Η ξενάγηση μπορεί να συνεχιστεί στα ερείπια του βυζαντινού πύργου Καψαμπέλη, ο οποίος βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του χωριού με πανοραμική θέα σε όλο τον οικισμό.

Επιπλέον, οι μαθητές θα μπορούν να περιηγηθούν στους χώρους των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και θα έχουν τη δυνατότητα μέσω της Έκθεσης Ερμηνείας Περιβάλλοντος να γνωρίσουν τα αξιόλογα οικολογικά και πολιτισμικά στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής, να ενημερωθούν για τις Περιοχές Προστασίας, για τα σπάνια και ενδημικά φυτά και τα είδη προς εξαφάνιση, να πληροφορηθούν για τοποθεσίες με ιδιαίτερο ιστορικό, θρησκευτικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον, για τα προβλήματα που υποβαθμίζουν την προστατευόμενη περιοχή όπως είναι οι πυρκαγιές, αλλά και για τον ρόλο του Φορέα Διαχείρισης.

Περιβαλλοντική ενημέρωση

Περιβαλλοντικές Εκδηλώσεις – Δράσεις με σχολικές μονάδες

Ο Φορέας Διαχείρισης για το έτος του 2015 προγραμματίζει τη διοργάνωση και τη συμμετοχή του σε ποικίλες εκδηλώσεις, περιβαλλοντικές ενημερώσεις/ δράσεις/ πρωτοβουλίες, με σχολικές μονάδες που βρίσκονται εντός και πλησίον των ορίων της προστατευόμενης περιοχής όρους Πάρωνα – υγροτόπου Μουστου.

Με το υπ' αριθμ. 144653/Γ7/12-09-2014 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Εκπαίδευσης και Θρησκευμάτων, χορηγήθηκε στον Φορέα Διαχείρισης άδεια επίσκεψης περιβαλλοντικής ενημέρωσης στα σχολεία Αρκαδίας και Λακωνίας από το προσωπικό του. Για το σκοπό αυτό απεστάλη το υπ' αριθμ. 1458/17-09-2014 έγγραφο προς τους Υπευθύνους Σχολικών Δραστηριοτήτων της Α' βάθμιας και Β' βάθμιας Εκπαίδευσης των ανωτέρω Νομών προκειμένου να προωθήσουν στα σχολεία Ενημερωτικό Σημείωμα του τμήματος με το οποίο δίνεται η δυνατότητα επίσκεψης του προσωπικού στις σχολικές αίθουσες.

Οι δράσεις και οι περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος παρουσιάσεις που δύναται να υλοποιηθούν από το προσωπικό του τμήματος στα σχολεία της προστατευόμενης περιοχής και πλησίον αυτής, κατά το έτος 2015, κατόπιν αίτησης των υπευθύνων των σχολικών μονάδων σε συνέχεια της ανωτέρω ενημέρωσης τους, παρουσιάζονται στους παρακάτω Πίνακες 1 και 2 αντίστοιχα. Απευθύνονται σε μαθητές όλων των τάξεων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μπορούν να πραγματοποιηθούν και πέραν των καθορισμένων επίσημων ημερών εορτασμού τους, σε συνεργασία με τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Δράσεις & Παρουσιάσεις Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης – Ευαισθητοποίησης σε Σχολεία της Προστατευόμενης Περιοχής

α/α	Προγραμματιζόμενη δράση	Παρουσίαση περιβαλλοντικής ενημέρωσης
1.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων (02/02) . <i>Σημ.: δυνατότητα επίσκεψης – ξενάγησης σε συνδυασμό με πεζοπορία/ παρατήρηση άγριας ορνιθοπανίδας στον υγρότοπο Μουστού.</i>	«Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων 2015: υγρότοπος Μουστού, μια περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης».
2.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας (21/03) .	«Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας 2015».
3.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό (22/03) .	«Παγκόσμια Ημέρα του Νερού 2014: Η αξία του νερού».
4.	Εθελοντικός καθαρισμός φυσικών περιοχών στο πλαίσιο της παγκόσμιας εκστρατείας «Let's Do It Greece 2015» Θα υπάρξει έγκαιρη ενημέρωση για την ακριβή ημερομηνία της εκδήλωσης.	«Let's Do It Greece 2015. Ας καθαρίσουμε την Ελλάδα σε μια μέρα!». <i>Προφορική ενημέρωση στο πεδίο όπου πραγματοποιείται ο εθελοντικός καθαρισμός.</i>
5.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Γης (22/04) .	«Παγκόσμια Ημέρα της Γης 2015».
6.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την εκδήλωση της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας «Χελιδονίσματα 2015» . <i>Σημ.: δυνατότητα κατασκευής και τοποθέτησης χελιδονοφωλιάς από πηλό.</i>	«Υποδεχόμαστε την Άνοιξη και τα χελιδόνια».
7.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Βιοποικιλότητας (22/05) .	«Παγκόσμια Ημέρα Βιοποικιλότητας 2015».
8.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Χελώνας (23/05) .	«Παγκόσμια Ημέρα της Χελώνας 2015»
9.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα της Μαγείας των Φυτών 2015 . <i>Σημ.: δυνατότητα να συνδυαστεί με δράση δεντροφύτευσης (παρουσιάσεις α - δ.)</i>	α) «Η οικολογική αξία του ορεινού οικοσυστήματος του Πάρνωνα στην προστατευόμενη περιοχή «Πάρνωνα-Μουστού». β) «Τα δάση της μαύρης πεύκης (<i>Pinus nigra</i>) στον Πάρνωνα και η αποκατάστασή τους μετά την πυρκαγιά της 23/7/2007». γ) «Τα ενδημικά φυτά του Πάρνωνα». δ) «Το δέντρο της καστανιάς».
10.	Συμβολικοί καθαρισμοί φυσικών περιοχών, για την Πανελλαδική εκστρατεία εθελοντικών καθαρισμών ακτών, βυθού και φυσικών περιοχών «Καθαρίστε τη Μεσόγειο 2015» . <i>Θα υπάρξει έγκαιρη ενημέρωση για την ακριβή ημερομηνία της εκδήλωσης.</i>	<i>Προφορική ενημέρωση στο πεδίο όπου πραγματοποιείται ο εθελοντικός καθαρισμός.</i>
11.	Συμβολικοί καθαρισμοί φυσικών περιοχών και επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος (05/06) . <i>Θα υπάρξει έγκαιρη ενημέρωση για την ακριβή ημερομηνία της εκδήλωσης.</i>	«Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος 2015». <i>Προφορική ενημέρωση στο πεδίο όπου πραγματοποιείται ο εθελοντικός καθαρισμός.</i>
12.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της	«Παγκόσμια Γιορτή Πουλιών 2014-

	προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Γιορτή Πουλιών (02/10) . <i>Σημ.: δυνατότητα επίσκεψης – ξενάγησης στον υγρότοπο Μουστού σε συνδυασμό με πεζοπορία/ παρατήρηση άγριας ορνιθοπανίδας και καλλιτεχνικές δραστηριότητες.</i>	2015».
13.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ζώων (04/10) .	«Ζώα που απαντώνται στη προστατευόμενη περιοχή όρους Πάρωνα και υγροτόπου Μουστού».
14.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ακτών (24/10) .	«Ο σπάνιος κρίνος της θάλασσας (<i>Panocratium maritimum</i>)».
15.	Επίσκεψη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της προστατευόμενης περιοχής, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Βουνού (11/12) . <i>Σημ.: δυνατότητα επίσκεψης – ξενάγησης στη συστάδα δενδρόκεδρου (<i>Juniperus drupacea</i>) Μονής Μαλεβής ή στο καστανόδασος της Καστάνιτσας, σε συνδυασμό με πεζοπορία.</i>	«Παγκόσμια Ημέρα Βουνού 2014-2015».
16.	Απελευθέρωση ειδών άγριας πανίδας με τη συμμετοχή σχολείων. <i>Θα υπάρχει έγκαιρη ενημέρωση για την ακριβή ημερομηνία της εκδήλωσης.</i>	<i>Προφορική ενημέρωση στο πεδίο όπου πραγματοποιείται η απελευθέρωση.</i>

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Παρουσιάσεις Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης – Ευαισθητοποίησης σε Σχολεία

α/α	Παρουσίαση περιβαλλοντικής ενημέρωσης
1.	«Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρωνα και υγροτόπου Μουστού: ο ρόλος του Φορέα Διαχείρισης».
2.	«Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρωνα και υγροτόπου Μουστού: ο ρόλος του Φορέα Διαχείρισης. Η περιοχή της Βόρειας Κυνουρίας».
3.	«Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρωνα και υγροτόπου Μουστού: ο ρόλος του Φορέα Διαχείρισης. Η περιοχή της Νότιας Κυνουρίας».
4.	«Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρωνα και υγροτόπου Μουστού: υγρότοπος Μουστού μια περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης». <i>Σημ.: δυνατότητα επίσκεψης – ξενάγησης στον υγρότοπο Μουστού σε συνδυασμό πεζοπορία/ παρατήρηση άγριας ορνιθοπανίδας.</i>
5.	«Υγρότοποι: αξίες, λειτουργίες, απειλές. Η περίπτωση του υγροτοπικού συμπλέγματος του Μουστού». <i>Σημ.: δυνατότητα επίσκεψης – ξενάγησης στον υγρότοπο Μουστού σε συνδυασμό με πεζοπορία.</i>
6.	«Υγρότοποι: αξίες, λειτουργίες, απειλές. Η περίπτωση του υγροτόπου Πελιάς στο Λεωνίδιο». <i>Σημ.: δυνατότητα επίσκεψης – ξενάγησης στον υγρότοπο Πελιάς.</i>
7.	«Ερπετά: οι παρεξηγημένοι ευεργέτες του ανθρώπου».
8.	«Πτηνά, δασόβια θηλασικά και ερπετά της προστατευόμενης περιοχής όρους Πάρωνα & υγροτόπου Μουστού».
9.	«Φαράγγια: Οι όμορφες ρυτίδες της γης».
10.	«Διαχείριση απορριμμάτων και ανακύκλωση».
11.	«Αλκυόνα: η βασίλισσα του ψαρέματος. Η παρουσίαση του μύθου της».

Επιπλέον δράσεις που έχουν ήδη προγραμματιστεί ή είναι δυνατό να υλοποιηθούν το 2015 στο πεδίο, σε οικισμούς ή και σε σχολικές μονάδες είναι:

- 1) Διοργάνωση εκδήλωσης παρατήρησης μεταναστευτικών πουλιών στον υγρότοπο Μουστού και συμμετοχή στις μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις υδρόβιων πουλιών στις 18 Ιανουαρίου 2015, σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία.
- 2) Διοργάνωση σεμιναρίου εθελοντών, κατά το πρώτο πενθήμερο του Φεβρουαρίου 2015, με θέμα «Καταγραφή και παρακολούθηση των ειδών πουλιών» με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων (02/02).
- 3) Διοργάνωση σεμιναρίου εθελοντών κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Φεβρουαρίου 2015, με θέμα «Καταγραφή και παρακολούθηση των ειδών ψαριών» με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων (02/02).
- 4) Επισκέψεις σε πέντε Σχολεία Α΄ βάθμιας εκπαίδευσης και Νηπιαγωγεία της Τρίπολης Αρκαδίας στις 02 και 03 Μαρτίου 2015, με αφορμή την εκδήλωση της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας «Χελιδονίσματα 2015» με τη δυνατότητα κατασκευής χελιδονοφωλιών από πηλό.
- 5) Συμμετοχή στη διεθνή εθελοντική καμπάνια "Let's Do It" και διοργάνωση εθελοντικού καθαρισμού στις 26 Απριλίου 2015.
- 6) Εργασίες σήμανσης της περιοχής με απειλούμενους κρίνους της θάλασσας (*Pancretium maritimum*) τον Μάιο 2015.
- 7) Διοργάνωση εθελοντικών καθαρισμών στο κανάλι και τις όχθες περιμετρικά της λιμνοθάλασσας του υγροτόπου Μουστού κατά το διάστημα Ιουνίου – Ιουλίου 2015.
- 8) Συνδιοργάνωση με αθλητικό όμιλο του αγώνα δρόμου «KRONION ΠΕΡΑΣΜΑ» τον Ιούλιο 2015.
- 9) Συμμετοχή στη Γιορτή του Δάσους στην Καστάνιτσα Κυνουρίας, τον Αύγουστο 2015.
- 10) Συνδιοργάνωση με τον Δήμο Βόρειας Κυνουρίας του αγώνα δρόμου με τίτλο «1^{ος} Αγώνας Δρόμου Θυρεάτης» στο υγροτοπικό σύμπλεγμα Μουστού, εντός της περιόδου Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2015.
- 11) Δράση εθελοντικού καθαρισμού στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Εθελοντικού Καθαρισμού των Ακτών (18/09), τον Σεπτέμβριο 2015.
- 12) Διοργάνωση εκδήλωσης παρατήρησης και αναγνώρισης υδρόβιων πουλιών μαζί με την καταμέτρησή τους, με αφορμή την Πανευρωπαϊκή Γιορτή πουλιών τον Οκτώβριο 2015, σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία.
- 13) Περιβαλλοντικές δράσεις και δραστηριότητες για παιδιά στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας, με αφορμή την Γιορτή Καστάνου τον Οκτώβριο 2015.
- 14) Συμμετοχή στην Γιορτή Κερασιών στον Πλάτανο Κυνουρίας, τον Μάιο 2015.

Τέλος, ο Φορέας Διαχείρισης για το έτος 2015 έχει σκοπό να παραστεί και να συμμετάσχει ενεργά σε διάφορες σημαντικές τοπικές εκδηλώσεις των ΟΤΑ που βρίσκονται στην περιοχή αρμοδιότητας του [α) Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας: Δήμος Βόρειας Κυνουρίας, Δήμος Νότιας Κυνουρίας και Δήμος Τρίπολης, β) Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας: Δήμος Σπάρτης και Δήμος Ευρώτα] αλλά και να συμμετάσχει σε δράσεις και προτάσεις συνεργασίας από τρίτους φορείς, και οι οποίες δεν έχουν προβλεφθεί κατά τη σύνταξη του παρόντος.

Συνεργασίες

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχέστερη εκπόνηση των δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του Φορέα Διαχείρισης, είναι η πολύ καλή συνεργασία με διάφορους άλλους φορείς (τοπικούς, εκπαιδευτικούς κ.ά.) που έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο των δραστηριοτήτων του.

Σε περιπτώσεις συνδιοργάνωσης δράσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα στην προστατευόμενη περιοχή με άλλον φορέα ή υπηρεσία, το προσωπικό του Τμήματος θα εξακολουθήσει να πραγματοποιεί άμεσα όλες τις απαραίτητες επαφές/ συνεννοήσεις και με θετική διάθεση προκειμένου να επιτευχθεί και κατά το έτος 2015, η καλύτερη δυνατή συνεργασία.

Η πολύ αποδοτική συνεργασία με τους υπεύθυνους σχολικών δραστηριοτήτων των Νομών της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Αρκαδίας, Λακωνίας, Αργολίδας, Κορινθίας και Μεσσηνίας) θα συνεχίσει να καλλιεργείται. Μέσω αυτής της συνεργασίας, το τμήμα παρέχει άμεσα πληροφοριακό υλικό σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο, αναφορικά με τις περιβαλλοντικές δράσεις που υλοποιεί ούτως ώστε με αυτόν τον τρόπο να επιτυγχάνεται τακτική επικοινωνία μαζί τους.

Θεματικές παρουσιάσεις σε σχολεία

Ο Φορέας Διαχείρισης πρόκειται να πραγματοποιήσει και κατά το έτος 2015 επισκέψεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης στα σχολεία της προστατευόμενης περιοχής και πλησίον αυτής. Οι επισκέψεις αυτές θα πραγματοποιηθούν τόσο σε σχολεία Α΄ βάθμιας, όσο και σε σχολεία Β΄ βάθμιας εκπαίδευσης, της Αρκαδίας και της Λακωνίας. Στο πλαίσιο της εκάστοτε παρουσίασης, ο υπεύθυνος ξεναγός θα προσαρμόζει κάθε φορά το περιεχόμενό της ανάλογα με την ηλικία, τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες του κοινού που την παρακολουθεί, προκειμένου να γίνεται πιο εύληπτο το περιεχόμενό της. Με τον τρόπο αυτό οργανώνεται ένα ιδιαίτερα πλούσιο και επικαιροποιημένο αρχείο παρουσιάσεων προσαρμοσμένο κατάλληλα για μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου, αλλά και για φοιτητές, επισκέπτες-μαθητές από το εξωτερικό αλλά και διάφορες άλλες ομάδες που σχετίζονται με θέματα εκπαίδευσης.

Στους ανωτέρω Πίνακες 1 και 2 αντίστοιχα, στο πεδίο «Περιβαλλοντικές Εκδηλώσεις – Δράσεις», περιγράφονται αναλυτικά οι θεματικές παρουσιάσεις. Οι παρουσιάσεις και οι δράσεις με αφορμή Παγκόσμιες Ημέρες περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, απευθύνονται σε μαθητές όλων των τάξεων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Είναι ημερολογιακά ευέλικτες και μπορούν να πραγματοποιηθούν πέραν των καθορισμένων επίσημων ημερών εορτασμού τους σε συνεργασία με τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς.

Δημιουργία περιβαλλοντικού υλικού ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης

Το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης που είναι υπεύθυνο για την υλοποίηση των δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης, στο πλαίσιο: α) των επισκέψεων περιβαλλοντικής ενημέρωσης σε σχολεία, β) των επισκέψεων ποικίλων ομάδων στα τρία Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, γ) των περιβαλλοντικών δράσεων εορτασμού ημερών με παγκόσμιο ενδιαφέρον, καθώς και δ) των τοπικών γιορτών και εκδηλώσεων, που συμμετέχει, έχει δημιουργήσει και θα εξακολουθήσει κατά το έτος 2015 να επιμελείται νέες ή και να επικαιροποιεί, παρουσιάσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα, τις οποίες πρόκειται να αξιοποιήσει στο πλαίσιο των παραπάνω ενημερωτικών δράσεων και εκδηλώσεων, ανάλογα με την εκάστοτε περίσταση.

Πακέτο περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων

Το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης που είναι υπεύθυνο για την υλοποίηση των δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης έχει δημιουργήσει ένα εύχρηστο πακέτο περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης που υλοποιεί, το οποίο και αξιοποιεί: α) κατά τη διάρκεια των επισκέψεων στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής και στα επιλεγμένα πεζοπορικά μονοπάτια του ορεινού όγκου του Πάρνωνα και του υγροτόπου Μουστου, β) σε τοπικές γιορτές/ εκδηλώσεις στις οποίες ο Φορέας συμμετέχει με την προβολή ενημερωτικών παρουσιάσεων και τη διεξαγωγή δημιουργικών περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων (περιβαλλοντικά παιχνίδια), γ) σε εκδηλώσεις εορτασμού ημερών με παγκόσμιο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον όπως: η Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, η Παγκόσμια Ημέρα για τους Υγροτόπους, η Πανευρωπαϊκή Γιορτή Πουλιών, η Παγκόσμια Ημέρα Χελώνας, η Παγκόσμια Ημέρα Νερού, κ.ά.

Το έτος 2015 σκοπεύει τον εμπλουτισμό του πακέτου με νέες περιβαλλοντικές δραστηριότητες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μέρος από το ενημερωτικό υλικό (φωτογραφικό αρχείο και αρχείο βίντεο) που χρησιμοποιείται για την επιμέλεια και τον εμπλουτισμό του πακέτου περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, παράγεται στο πλαίσιο του Πακέτου εργασίας 1: Προστασία και Διατήρηση των ειδών χλωρίδας, πανίδας και των τύπων οικοτόπων, του Υποέργου 1 της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» του ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013.

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης σε μαθητές

Η επιστημονική γνώση ποτέ από μόνη της δεν είναι αρκετή για την προστασία και τη διατήρηση μιας προστατευόμενης περιοχής. Ένας από τους βασικούς στόχους του Φορέα Διαχείρισης -καθώς η σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον δομείται από τα πρώτα χρόνια της σχολικής του ζωής- αποτελεί η συνειδητοποίηση από τους μικρούς μαθητές ότι η ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα για τη διασφάλιση και την προστασία του. Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών για την προστασία του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα για την προστατευόμενη περιοχή του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες του Φορέα Διαχείρισης.

Το έτος 2015, θα εξακολουθήσει να υλοποιείται το πιλοτικό Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης σε μαθητές. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη Πράξη στο πλαίσιο του ΕΠΠΕΡΑΑ, προβλέπεται να καλυφθούν δαπάνες για οδοιπορικά έξοδα, έξοδα διαμονής και διατροφής στους μαθητές και τους συνοδούς εκπαιδευτικούς τους.

Ημερολόγιο Δράσεων

Το ημερολόγιο δράσεων του Τμήματος Πληροφόρησης, είναι ένα βοηθητικό αρχείο που δημιουργήθηκε για την κάλυψη των αναγκών παρακολούθησης των δράσεων του Τμήματος, όπου καταγράφονται οι μελλοντικές προγραμματισμένες δραστηριότητες που χρήζουν οργάνωσης. Σκοπός της δημιουργίας του αποτέλεσε η ενίσχυση της προσπάθειας για αποτελεσματικότερη οργάνωση και συντονισμό των ενεργειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης. Στο ημερολόγιο δράσεων έχει πρόσβαση και δικαίωμα ενημέρωσης, όλο το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης. Η εργασία ενημέρωσης του Ημερολογίου θα ακολουθηθεί πιστά κατά το έτος 2015.

Προβολή, δημοσιότητα και ανάπτυξη δημοσίων σχέσεων

Δελτία τύπου

Το Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας είναι μεταξύ άλλων, υπεύθυνο για την επικοινωνία του Φορέα Διαχείρισης με τα τοπικά και περιφερειακά ΜΜΕ, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού. Η θεματολογία των δελτίων τύπου που συντάσσει και δημοσιεύει είναι ποικίλη και αφορά τόσο στις εκδηλώσεις και στις δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του Φορέα Διαχείρισης, όσο και στις επισκέψεις σχολείων και ομάδων επισκεπτών στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και στο πεδίο.

Ο Φορέας Διαχείρισης με στόχο την επικοινωνία με άτομα ή ομάδες με κοινά περιβαλλοντικά ενδιαφέροντα, θα εξακολουθήσει να επιμελείται και να δημοσιεύει κατά το 2015 δελτία τύπου, τα οποία θα συνοδεύονται πάντα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό, και ανάλογα το θέμα, ταινίες μικρής διάρκειας (βίντεο).

Επιπλέον, στο πλαίσιο παρακολούθησης των δελτίων τύπων, πραγματοποιείται και η σχετική αποδελτίωσή τους. Μέσω της διαδικασίας αυτής τα δημοσιευμένα δελτία εντοπίζονται και επεξεργάζονται κατάλληλα, έτσι ώστε να αποθηκεύονται σε σχετικό ηλεκτρονικό φάκελο, προκειμένου να είναι κατάλληλα αρχειοθετημένα. Με τη μέθοδο αποδελτίωσης το Τμήμα αξιολογεί

παράλληλα το αναγνωστικό ενδιαφέρον και την ανταπόκριση των αναγνωστών σε κάθε δημοσίευση του Φορέα Διαχείρισης.

Ηλεκτρονική αλληλογραφία

Με γνώμονα την ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής, την προβολή των δράσεων, και την ενίσχυση της επικοινωνίας με το κοινό, ο Φορέας Διαχείρισης έχει δημιουργήσει ειδική διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (press@fdparnonas.gr) την οποία διαχειρίζεται και ελέγχει καθημερινά το προσωπικό του Τμήματος.

Newsletter

Ο Φορέας Διαχείρισης συντάσσει, επιμελείται και προωθεί τετραμηνιαία Newsletter, που έχουν ως περιεχόμενο τις δράσεις του για την εκάστοτε χρονική περίοδο. Τα κείμενα του Newsletter συντάσσονται από όλο το προσωπικό και διακρίνονται σε ενότητες ανάλογα με το περιεχόμενό τους (Δράσεις Επόπτευσης/ Φύλαξης & Εφαρμογών Διαχείρισης, Δράσεις Προστασίας & Διαχείρισης, Δράσεις Πληροφόρησης Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας, Λοιπές περιβαλλοντικές δράσεις, Δράσεις εκτός ΕΠΠΕΡΑΑ, κ.λπ.). Κατά το έτος 2015, πρόκειται να εκδοθούν τρία ηλεκτρονικά φυλλάδια, ένα για κάθε τετράμηνο, τα οποία θα αποσταλούν σε όλες τις επαφές του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που διαχειρίζεται το Τμήμα Πληροφόρησης (press@fdparnonas.gr) καθώς και θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης στην σχετική ενότητα [<http://www.fdpardonas.gr/activities/newsletter>].

Δικτυακός τόπος

Για την καλύτερη παρουσίαση του Φορέα Διαχείρισης υλοποιήθηκε έργο που αφορούσε στο σχεδιασμό και στην κατασκευή νέας δυναμικής ιστοσελίδας – ιστοτόπου η οποία έγινε σύμφωνα με τα τελευταία web.2 standards και τα διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές. Σκοπός του έργου η ακόμα καλύτερη προβολή των δράσεων του Φορέα Διαχείρισης στο διαδίκτυο αλλά και την καλύτερη προβολή του σε φορητές συσκευές με έμφαση στα πολυμέσα (εικόνες - βίντεο κτλ).

Επιδίωξη του Φορέα Διαχείρισης είναι ο συνεχής εμπλουτισμός και η ενημέρωση του ανανεωμένου πλέον δικτυακού του τόπου (www.fdpardonas.gr), προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι χρήστες του διαδικτύου να βρίσκουν επικαιροποιημένες πληροφορίες για τις υλοποιούμενες δράσεις του φορέα.

Τα αναρτώμενα δελτία τύπου και οι ανακοινώσεις αφορούν, ως επί των πλείστων, θέματα σχετικά με επισκέψεις και ξεναγήσεις μεμονωμένων/ομάδων επισκεπτών στην προστατευόμενη περιοχή, επισκέψεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης σε Σχολεία Α΄/Βάθμιας και Β΄/Βάθμιας Εκπαίδευσης από στελέχη του Φορέα Διαχείρισης, περίθαλψη και αποστολή τραυματισμένων ζώων που εντοπίζονται στην προστατευόμενη περιοχή σε Κέντρα Περίθαλψης Άγριων Ζώων της Αθήνας, καθώς και ανακοινώσεις σχετικά με τη συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης σε διάφορες τοπικές γιορτές και εκδηλώσεις.

Κοινωνική δικτύωση

Οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης του Φορέα Διαχείρισης στο facebook: [<https://www.facebook.com/fdpardonas>] και στο twitter, θα συνεχίσουν να ενημερώνονται καθημερινά με κείμενα, φωτογραφίες και βίντεο από τις δράσεις που πρόκειται να πραγματοποιηθούν από το Φορέα Διαχείρισης κατά το έτος 2015.

Επίσης, θα συνεχιστεί η ενημέρωση των καναλιών του Φορέα Διαχείρισης στο YouTube: <http://www.youtube.com/channel> και στο vimeo: <http://vimeo.com/parnonas> με βίντεο που θα αφορούν δράσεις του Φορέα Διαχείρισης κατά το 2015.

Φωτογραφικό υλικό

Για την οργάνωση, τήρηση αλλά και διαχείριση του φωτογραφικού αρχείου των δράσεων, ο Φορέας Διαχείρισης έχει προμηθευτεί δύο μονάδες αποθήκευσης (σκληρός δίσκος) με σκοπό την ασφαλή αρχειοθέτηση αλλά και τη μελλοντική αξιοποίησή του φωτογραφικού και βιντεοσκοπικού υλικού, καθώς συνοδεύει τα δελτία τύπου και εμπλουτίζει τις παρουσιάσεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης που προβάλλονται στο πλαίσιο των περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων που υλοποιεί ο Φορέας Διαχείρισης.

Βιογραφικό Φορέα Διαχείρισης

Η τακτική ενημέρωση του βιογραφικού του Φορέα Διαχείρισης κάθε φορά που πραγματοποιείται κάποια δράση περιβαλλοντικού χαρακτήρα είναι μία από τις πάγιες εργασίες του Φορέα Διαχείρισης. Η εργασία αυτή θα εξακολουθήσει να πραγματοποιείται κατά το έτος 2015, έτσι ώστε το βιογραφικό του Φορέα Διαχείρισης να μπορεί να διανεμηθεί επικαιροποιημένο, όποτε αυτό κριθεί αναγκαίο, προκειμένου να αποτελέσει έναν πλήρη ενημερωτικό οδηγό για τον πολίτη σε ζητήματα σχετικά με τις υλοποιούμενες δράσεις στην προστατευόμενη περιοχή.

Ερωτηματολόγιο επισκεπτών και ευρέως κοινού

Στο πλαίσιο του έργου «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστου» (ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013) δημιουργήθηκαν: α) το «Ερωτηματολόγιο επισκεπτών» και β) το «Ερωτηματολόγιο κατοίκων». Σκοπός των ερωτηματολογίων είναι η καταγραφή της γνώμης των επισκεπτών της προστατευόμενης περιοχής, αλλά και της τοπικής κοινωνίας, αναφορικά με τη λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης στην προστατευόμενη περιοχή, το καθεστώς προστασίας, τα προβλήματα που προκύπτουν από τα διαχειριστικά μέτρα, το ενδιαφέρον των επισκεπτών για την περιοχή, τις προσφερόμενες υπηρεσίες της, κ.ά.

Το «Ερωτηματολόγιο επισκεπτών» διανέμεται στους επισκέπτες που φιλοξενούνται στην προστατευόμενη περιοχή και συμπληρώνεται συνήθως μετά την ξενάγηση των επισκεπτών στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης ή στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής. Το «Ερωτηματολόγιο κατοίκων» διανέμεται στο ευρύ κοινό της περιοχής, προκειμένου να συλλεχθούν πληροφορίες για το επίπεδο της γνώσης που υπάρχει στην τοπική κοινωνία για το ρόλο, τις αρμοδιότητες, τη λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης, αλλά και για τη σχέση του με τους κατοίκους της περιοχής, για τις δράσεις που υλοποιεί κλπ.

Κόμβος πρακτικής άσκησης ΑΤΛΑΣ

Μέσω την εγγραφή του Φορέα Διαχείρισης στον κόμβο ΑΤΛΑΣ βεβαιώθηκε ότι μπορεί να συμμετέχει πλέον στο «Σύστημα Κεντρικής Υποστήριξης της Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών ΑΕΙ» ως Φορέας Υποδοχής. Επίσης έχει πραγματοποιηθεί η εγγραφή του φορέα στην πλατφόρμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου ΟΠΣ. Ως φορέας υποδοχής, θα έχει τη δυνατότητα από την ενότητα αυτή να αναρτά τις θέσεις πρακτικής άσκησης που προσφέρει, να περιγράφει αναλυτικά τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές κάθε θέσης κ.λπ.

Για το 2015 ο φορέας πρόκειται να εισάγει στο σύστημα ΑΤΛΑΣ τις νέες θέσεις πρακτικής άσκησης που επιθυμεί να διαθέσει στα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ της χώρας.

Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων εθελοντών

Οι στόχοι της δράσης αυτής αφορούν την ενθάρρυνση μελών της τοπικής κοινωνίας και εθελοντών της προστατευόμενης περιοχής, να αναπτύξουν συνεργασίες και να γίνουν μέλη ενός δικτύου εθελοντών για την προστασία και την ανάδειξή της. Η ομάδα εθελοντών που έχει συσταθεί, επιμορφώνεται κατάλληλα μέσω ειδικών σεμιναρίων, με σκοπό να συμμετέχει ενεργά και να υποστηρίζει με ορθό τρόπο τις περιβαλλοντικές δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του

προγράμματος Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. 2007-2013 και αφορούν: α) την προστασία, παρακολούθηση και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος της προστατευόμενης περιοχής, β) τη φύλαξη και επόπτευση της προστατευόμενης περιοχής από ενδεχόμενες εστίες πυρκαγιών και παράνομες δραστηριότητες και γ) την περιβαλλοντική ενημέρωση - ευαισθητοποίηση των ντόπιων κατοίκων και των επισκεπτών της περιοχής. Επιπλέον, η εν λόγω δράση στοχεύει στη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης και στην καλλιέργεια συμμετοχικών διαδικασιών στη λήψη αποφάσεων για την προστασία της περιοχής.

Οργάνωση εθελοντικής δομής

Ο στόχος του προγράμματος εθελοντισμού είναι η δημιουργία, οργάνωση και εκπαίδευση ομάδας εθελοντών για την προστασία της περιοχής και η ανάπτυξη σταθερών συνεργασιών με υφιστάμενες ομάδες εθελοντών. Η ομάδα των εθελοντών θα λάβει από το προσωπικό του φορέα την κατάλληλη κατάρτιση, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες του φορέα για προγραμματισμένες ή έκτακτες δράσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προσέγγιση και ενεργοποίηση των κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι και μπορούν να ανταποκριθούν πιο άμεσα σε κάλεσμα του φορέα.

Ο εμπλουτισμός της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων με στοιχεία εθελοντών είναι διαρκής και προβλέπεται να αυξηθεί κατά το 2015.

Έχει ολοκληρωθεί η προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού εθελοντών και είναι διαθέσιμα προς χρήση των εθελοντών, 20 κιάλια παρακολούθησης 20 ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές μία επιπλέον φωτογραφική μηχανή με επιπρόσθετους φακούς και φλας, με τσάντα μεταφοράς, καθώς και ένα τρίποδο με κεφαλή. Στις αρχές του 2015 αναμένεται να γίνει η προμήθεια ατομικού εξοπλισμού προστασίας εθελοντών που αφορά σε γυαλιά προστασίας, μάσκα ημίσειας προσώπου, τσαντάκι α΄ βοηθειών σφυρίχτρα με κορδόνι, σακίδιο πλάτης, επαναφορτιζόμενο φακό κεφαλής, γάντια γενικής χρήσης και αντανεμικά αδιάβροχα τζάκετ.

Επιπλέον, έχει ενεργοποιηθεί η ομάδα των εγγεγραμμένων εθελοντών του Φορέα Διαχείρισης και έχουν συμμετάσχει στα δύο εκπαιδευτικά σεμινάρια: α) «Δασοπροστασία - Δασοπυρόσβεση και Προσανατολισμός» και β) «Καταγραφή και παρακολούθηση των πληθυσμών των ειδών αμφιβίων/ερπετών», που υλοποίησε ο Φορέας Διαχείρισης.

Εντός του 2015 ο Φορέας Διαχείρισης πρόκειται να διοργανώσει έξι (6) ακόμα επιμορφωτικά σεμινάρια για τους εθελοντές.

Ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία

Στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του προγράμματος της Ε.Ε. Νέα Γενιά σε Δράση, Δράση 2 Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία με τίτλο «Διατήρηση, ενημέρωση και παρακολούθηση στην Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού» και σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη σχετική Σύμβαση Επιχορήγησης του προγράμματος, εντός του 1^{ου} διμήνου του 2015 πρόκειται να αποσταλεί ο τελικός απολογισμός του Προγράμματος στην Εθνική Υπηρεσία Προγραμμάτων Ε.Ε. Νέα Γενιά σε Δράση & Eurodesk, Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης.

Στον απολογισμό συμπεριλαμβάνονται οι αναφορές των πέντε εθελοντών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα καθώς και εκείνη του Φορέα Διαχείρισης ως Συντονιστής Φορέας και Φορέας Φιλοξενίας των εθελοντών.

Ο τελικός απολογισμός περιλαμβάνει αναλυτικά τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Προσδιορισμός και περίληψη του Προγράμματος.
- Δικαιούχος (Οργάνωση Συντονισμού).
- Συνεργαζόμενοι Φορείς.
- Υλοποίηση προγράμματος.
- Οικονομικός απολογισμός.

Εξέλιξη έργων

Στο πλαίσιο υποστήριξης των δράσεων ενημέρωσης του κοινού, θα πραγματοποιηθούν ενέργειες και δράσεις που έχουν στόχο την πληροφόρηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ομάδων επισκεπτών, των κατοίκων της περιοχής και των εμπλεκόμενων φορέων, σε θέματα που αφορούν στην οικολογική και ιστορική-πολιτιστική αξία της περιοχής, αλλά και στη συνεπαγόμενη ανάγκη προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας και των φυσικών και πολιτισμικών αξιών της προστατευόμενης περιοχής.

Η υλοποίηση των κατωτέρω έργων είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της ενημέρωσης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού, των επισκεπτών της περιοχής και της κοινωνίας γενικότερα, σχετικά με: α) την αναγκαιότητα της ορθολογικής διαχείρισης της βιοποικιλότητας της προστατευόμενης περιοχής και β) την ανάδειξη της οικολογικής, ιστορικής - πολιτιστικής αξίας της.

Έντυπο πληροφοριακό υλικό

Ο Φορέας Διαχείρισης ανέθεσε βάσει της από 30 Σεπτεμβρίου 2014 σύμβασης (Α/Α 33) στην εταιρεία «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ ΑΒΕΕ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» την προμήθεια με τίτλο «**Παραγωγή υλικών ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης**», για την υλοποίηση του Υποέργου 11 της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» του Άξονα Προτεραιότητας 9 «Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας», του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2007-2013». Η συνολική διάρκεια υλοποίησης του έργου είναι η περίοδος από 30.09.2014 έως 31.10.2015.

Το ανατεθέν έργο έχει ιδιαίτερη σημασία για την ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς, της οικολογικής αξίας και των αξιόλογων πολιτισμικών γνωρισμάτων που απαντούν στην προστατευόμενη περιοχή, αλλά και της συνεπαγόμενης ανάγκης προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας και της φυσικής κληρονομιάς.

Το έργο στο σύνολό του αφορά στην παραγωγή και προμήθεια ενημερωτικών φυλλαδίων, υλικού προώθησης και προβολής, ενημερωτικού εγχειρίδιου και βιβλίου, οδηγών χλωρίδας και εναλλακτικού τουρισμού, καθώς και χαρτών της προστατευόμενης περιοχής όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού. Η υλοποίηση της προμήθειας θα πραγματοποιηθεί τμηματικά, σε τρεις φάσεις ως ακολούθως:

- Α' Φάση (έως τις 31.1.2015) με την παράδοση – παραλαβή: α) του Φυλλαδίου με τα μέτρα προστασίας «Προστατευόμενης Περιοχής Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού», β) του Χάρτη «Προστατευόμενης Περιοχής Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού», γ) του Φυλλαδίου ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης για τους κατοίκους της προστατευόμενης περιοχής Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού και δ) του Υλικού προώθησης και προβολής.
- Β' Φάση (έως τις 30.6.2015) με την παράδοση – παραλαβή: α) του Βιβλίου με τίτλο «Το Αλφαβητάρι του Πάρνωνα» και β) του Ενημερωτικού εγχειρίδιου με τίτλο «Προστατευόμενη Περιοχή Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού»).
- Γ' Φάση (έως τις 31.10.2015) με την παράδοση – παραλαβή: α) του Οδηγού εναλλακτικού τουρισμού για την «Προστατευόμενη Περιοχή Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» και β) του Οδηγού χλωρίδας «Προστατευόμενης Περιοχής Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού».

Κατά το Β' εξάμηνο 2014 έχουν προωθηθεί στον Ανάδοχο, κείμενα και φωτογραφικό υλικό που αφορούν στην Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού, με τη συνεργασία όλων των τμημάτων του Φορέα Διαχείρισης. Στο πλαίσιο υλοποίησης της προμήθειας απαιτήθηκε για την παροχή ενημερωτικού υλικού και η συνεργασία από ειδικούς επιστήμονες, Φορείς/ Οργανισμούς καθώς και εγγεγραμμένους εθελοντές του Φορέα Διαχείρισης από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Στα μέσα του μηνός Δεκεμβρίου 2014 δόθηκε η εντολή εκτύπωσης για το υλικό

προώθησης και προβολής (Αφίσες, Σετ με ξυλομπογιές, Αυτοκόλλητα με το λογότυπο του ΦΔ, Τετράδια, Επιτραπέζια ημερολόγια), για το Φυλλάδιο ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης για τους κατοίκους της Προστατευόμενης Περιοχής Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού καθώς και για το Φυλλάδιο με τα μέτρα προστασίας «Προστατευόμενης Περιοχής Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού». Οι προμήθειες αυτές, παραδόθηκαν διαδοχικά στην έδρα του Φορέα Διαχείρισης στο Άστρος, στις 22.12.2014 και στις 24.12.2014 αντίστοιχα, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προδιαγραφές.

Η υλοποίηση της προμήθειας με τίτλο «Παραγωγή υλικών ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης» βρίσκεται σε εξέλιξη και η επικοινωνία με τον ανάδοχο απαιτείται σε τακτική βάση.

Ημερίδες

Ο Φορέας Διαχείρισης, ως το τέλος του προγράμματος Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. 2007-2013, πρόκειται να πραγματοποιήσει δύο θεματικές ημερίδες και μία διημερίδα, που θα έχουν ως στόχο τη γνωριμία του ευρύτερου κοινού με τη βιοποικιλότητα και τα σημαντικά φυσικά οικοσυστήματα της προστατευόμενης περιοχής.

Ο Φορέας Διαχείρισης ανέθεσε βάσει της από 09 Σεπτεμβρίου 2014 σύμβασης (Α/Α 31) την ανάθεση της υπηρεσίας στην εταιρεία «ΑΦΟΙ ΤΕΡΖΗ Ο.Ε.» με τίτλο «**Διοργάνωση Ενημερωτικών Ημερίδων**», που αφορά στην υλοποίηση τμήματος του Υποέργου 1 της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» του Άξονα Προτεραιότητας 9 «Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας», του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2007-2013». Η συνολική διάρκεια υλοποίησης του έργου είναι η περίοδος από 09.09.2014 έως 31.10.2015.

Το έργο περιλαμβάνει την πλήρη ανάληψη από εξωτερικό συνεργάτη της διοργάνωσης μίας (1) διημερίδας/workshop, και δύο (2) θεματικών ημερίδων σε θέματα που ενδεικτικά αφορούν στην ενημέρωση και επιμόρφωση του τοπικού πληθυσμού και των επισκεπτών γύρω από θέματα αναγόμενα στην προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Στην προώθηση των ήπιων οικονομικών δραστηριοτήτων για τη δημιουργία μιας βιώσιμης οικονομίας προς όφελος των τοπικών κοινωνιών συμβατής με την προστασία και τη βιώσιμη διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής, μέσω της ανταλλαγής επιστημονικών απόψεων αλλά και της ανάδειξης των καλών πρακτικών εφαρμογής σε άλλες προστατευόμενες περιοχές. Στα συμπεράσματα και στα αποτελέσματα από την υλοποίηση του έργου.

Εντός του 2014 υλοποιήθηκε μέρος του έργου «Υπηρεσίες Διοργάνωσης Ενημερωτικών Ημερίδων» με τη διεξαγωγή της προγραμματισμένης διημερίδας/συνάντησης εργασίας με θέμα «*Οικοτουρισμός, μοχλός ανάπτυξης για την περιοχή μας*» στον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας. Κατά τη διάρκεια των εργασιών της διημερίδας παρουσιάστηκαν και διατυπώθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις για έργα και επενδύσεις συμβατές τόσο με την ήπια τουριστική ανάπτυξη της περιοχής όσο και με την προστασία του περιβάλλοντος.

Εντός του 2015 και μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, πρόκειται να υλοποιηθούν οι υπόλοιπες δύο ημερίδες του Φορέα Διαχείρισης με τις οποίες και ολοκληρώνεται το έργο. Ενδεικτικός χρόνος διοργάνωσης θα είναι για:

- Την πρώτη ημερίδα το α΄ εξάμηνο του 2015.
- Την δεύτερη ημερίδα το β΄ εξάμηνο του 2015 και όχι πέραν τις 30^η Οκτωβρίου 2015.

Ταινίες και ραδιοτηλεοπτικά μηνύματα

Ο Φορέας Διαχείρισης ανέθεσε βάσει της από 15 Σεπτεμβρίου 2014 σύμβασης (Α/Α 32) για την ανάθεση της υπηρεσίας στην εταιρεία «ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ Ε.Π.Ε.» με τίτλο «**Παραγωγή ταινιών και ραδιοτηλεοπτικών μηνυμάτων**», που αφορά στην υλοποίηση τμήματος του Υποέργου 1 της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» του Άξονα Προτεραιότητας 9 «Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας»,

του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2007-2013». Η συνολική διάρκεια υλοποίησης του έργου είναι η περίοδος από 09.09.2014 έως 31.10.2015.

Εντός του 2014 ολοκληρώθηκε επιτυχώς η παραλαβή των παραδοτέων της Α΄ Φάσης του έργου «Παραγωγή ταινιών και ραδιοτηλεοπτικών μηνυμάτων» τα οποία αφορούσαν στα εξής:

- Πλάνο προεργασίας-προπαραγωγής.
- Απολογισμός εργασιών διμήνου.
- Δύο (2) σχέδια σεναρίου ραδιοφωνικού σποτ από τα οποία επιλέχθηκε το ένα (1).
- Επιλογή από το υλικό των πρώτων γυρισμάτων.

Εντός του 2015 και μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, αναμένεται να ολοκληρωθεί το έργο «Παραγωγή Ταινιών και Ραδιοτηλεοπτικών Μηνυμάτων» που θα περιλαμβάνει την οριστική παραλαβή:

- ενός (1) ραδιοφωνικού μηνύματος είκοσι δευτερολέπτων (20΄) και μετάδοσή του σε εθνική και περιφερειακή εμβέλεια και ενός (1) τηλεοπτικού μηνύματος είκοσι πέντε δευτερολέπτων (25΄) και προβολή του σε εθνική και περιφερειακή εμβέλεια.
- τριών (3) δεκαπεντάλεπτων (15΄) ταινιών και μίας (1) είκοσι πεντάλεπτης (25΄) ταινίας

Διαμόρφωση μικρού βοτανικού κήπου στον περιβάλλοντα χώρο του ΚΠΕ Καστάνιτσας

Από τον Φορέα Διαχείρισης έχει προβλεφθεί η δημιουργία μικρού βοτανικού κήπου στον περιβάλλοντα χώρο του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας, όπου θα φυτευτούν αντιπροσωπευτικά είδη από την πλούσια και σπάνια χλωρίδα του Πάρνωνα. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου τριμήνου του 2015.

Κατάρτιση – επιμόρφωση προσωπικού

Κρίνεται απαραίτητο για το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης να παρακολουθούν σεμινάρια επιμόρφωσης προσωπικού με σκοπό την κατάρτιση του προσωπικού. Συγκεκριμένα:

- για το προσωπικό που απασχολείται στον τομέα της προστασίας και διαχείρισης η επιμόρφωση αφορά σεμινάρια, συνέδρια ή workshops των οποίων η βασική θεματική ενότητα είναι οι δράσεις προστασίας και διατήρησης, οι βέλτιστες διαχειριστικές πρακτικές σε προστατευόμενες περιοχές και η παρακολούθηση, προστατευόμενα είδη ή οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων που απασχολούνται με την προστασία και διαχείριση, .
- για το προσωπικό που απασχολείται στον τομέα της φύλαξης/επόπτευσης αφορά σεμινάρια, συνέδρια ή workshops των οποίων η βασική θεματική ενότητα είναι η φύλαξη ή οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων που απασχολούνται στη φύλαξη.
- για το προσωπικό που απασχολείται στον τομέα της Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας αφορά σεμινάρια, συνέδρια ή workshops των οποίων η βασική θεματική ενότητα είναι η περιβαλλοντική εκπαίδευση, καινοτόμες πρακτικές εκπαίδευσης και πληροφόρησης ή οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων που απασχολούνται με την Πληροφόρηση, Εκπαίδευση & Δημοσιότητα.

Ειδικά για τα στελέχη του Τμήματος Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας, κρίνεται απαραίτητο να βελτιώνουν διαρκώς τα ειδικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης που παράγουν, προκειμένου να συμπληρώνονται κενά και αδυναμίες που παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή τους στην πράξη. Κατά την ολοκλήρωσή τους θα αποτελέσουν μία σειρά από έγκυρα εργαλεία αξιόπιστης και αποτελεσματικής περιβαλλοντικής αγωγής.

Για τη συγγραφή και επιμέλεια των πακέτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης χρειάζεται:

α) η συνεργασία και η ανταλλαγή καλών πρακτικών με άλλους φορείς που εκπονούν αντίστοιχα προγράμματα περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων όπως, τα Κ.Π.Ε. του Υπουργείου Παιδείας και

Θρησκευμάτων, τα Κ.Π.Ε. άλλων Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, κ.λπ.,

β) η παρακολούθηση συνεδρίων, σεμιναρίων και ημερίδων/ εκδηλώσεων που συμβάλλουν στην κατάρτιση και την επιμόρφωση του προσωπικού του τμήματος,

γ) η προμήθεια παιδαγωγικού υλικού με θεματολογία που αφορά σε περιβαλλοντικά θέματα και δραστηριότητες ή οποιοδήποτε άλλο βοηθητικό υλικό περιβαλλοντικού χαρακτήρα, που κρίνεται αναγκαίο για τον εμπλουτισμό των πακέτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα στελέχη του Τμήματος συμμετείχαν ή/και παρακολούθησαν τα ακόλουθα ενημερωτικά σεμινάρια/ ημερίδες/ συνέδρια/ εκδηλώσεις, κατά το έτος 2014:

- **30/10/2014** Τελετή εγκαινίων της επετειακής έκθεσης με θέμα «Ανακαλύψτε την Άγνωστη Ελλάδα – Προστατευόμενες Περιοχές» για τις περιοχές NATURA της χώρας μας με αφορμή τα 50 χρόνια λειτουργίας του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας στο κέντρο ΓΑΙΑ στην Κηφισιά.
- **29/09/2014** Διημερίδα εργασίας με θέμα: Αποτελέσματα Διαβούλευσης και Παράδοση του Έργου «Καλές Πρακτικές στη Διαχείριση και Παρακολούθηση Προστατευόμενων Περιοχών», στο ξενοδοχείο ΑΣΤΗΡ στην Πάτρα. Η διημερίδα διοργανώθηκε από το Φορέα Διαχείρισης υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς.

Για το έτος 2015 προβλέπεται η συμμετοχή του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης σε εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια, ημερίδες/ εκδηλώσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα, όπου αυτό κριθεί απαραίτητο.

Επισκέψεις πεδίου

Καθώς βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες της επιστημονικής παρακολούθησης (monitoring) στην προστατευόμενη περιοχή (στο πλαίσιο υλοποίησης των Υποέργων 2-10 της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» του ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013), τα στελέχη του Φορέα Διαχείρισης συμμετέχουν ενεργά σε αυτές ως μέλη των Ομάδων Έργου, καθώς και γιατί αποτελεί πάγια υποχρέωση των Αναδόχων των έργων παρακολούθησης να εκπαιδεύσουν το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης στο αντικείμενο που τους έχει ανατεθεί.

Κατά συνέπεια, καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 πρόκειται να εξακολουθήσουν να συμμετέχουν σε επισκέψεις πεδίου, προκειμένου να ενισχυθεί το πρόγραμμα παρακολούθησης και να εξειδικευθούν περαιτέρω στην αναγνώριση και την καταγραφή της βιοποικιλότητας της προστατευόμενης περιοχής.

Το προσωπικό του τμήματος, επιπλέον, επικουρεί σε εργασίες του Τμήματος Προστασίας και Διαχείρισης. Πιο συγκεκριμένα, τα στελέχη του Τμήματος συμμετέχουν σε εργασίες για την τοποθέτηση αυτόματων φωτογραφικών μηχανών καταγραφής πανίδας στην προστατευόμενη περιοχή με στόχο την καταγραφή ειδών τσακαλιού (*Canis aureus*) και βίδρας (*Lutra lutra*), αλλά και για τη συλλογή γενετικού υλικού (ιστών νεκρών ζώων) προκειμένου αυτό να χρησιμοποιηθεί για περεταίρω μελέτη (μελέτη ταυτοποίησης ειδών, δημογραφικών ερευνών, συγγενικών σχέσεων, κ.ά.).

Δράσεις αναβάθμισης υποδομών Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας

Όλες οι παρακάτω εργασίες για την αναβάθμιση του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στην Καστάνιτσα, πρόκειται να ολοκληρωθούν εντός του 2015:

1. Στον ελεύθερο χώρο του υπογείου του Κέντρου προβλέπεται να εγκατασταθεί έκθεση ερμηνείας περιβάλλοντος η οποία θα συμπληρώνει την υπάρχουσα στον όροφο του κτηρίου. Σκοπός της συμπληρωματικής έκθεσης είναι να αναδείξει και την άλλη πλευρά της προστασίας, την παρουσία δηλαδή, του ανθρώπου στην περιοχή της Καστάνιτσας αλλά και στον Πάρνωνα

συνολικά και να προβληθεί η δυνατότητα αειφορικής συνύπαρξης ανθρώπου και φύσης. Ο εμπλουτισμός των εκθεμάτων του Κέντρου με την νέα έκθεση ερμηνείας, θα ολοκληρώσει τα μηνύματα που ο Φορέας Διαχείρισης αλλά και η τοπική κοινωνία ένθερμα επιθυμεί να μεταδώσει στους επισκέπτες του, συνεισφέροντας έτσι στην πληρέστερη ενημέρωση και μεγαλύτερη ευαισθητοποίησή τους. Επιπλέον, το Κέντρο θα καταστεί ελκυστικότερο και ακόμη πιο επισκέψιμο από όσο είναι σήμερα (8.660 επισκέπτες για τα έτη 2011-2014).

2. Προβλέπεται η συμπλήρωση της έκθεσης ερμηνείας περιβάλλοντος του ισογείου χώρου και αναβάθμιση του χώρου προβολών και συζητήσεων. Θα κατασκευαστεί νέο εκθεματικό υλικό, όπου θα συμπεριλαμβάνεται η παρουσίαση των περιπατητικών διαδρομών της ευρύτερης περιοχής της Καστάνιτσας, ένα μικρό αφιέρωμα στα πετρώματα και ορυκτά του Πάρνωνα και στα ενδημικά φυτά της περιοχής, παραστατικά ομοιώματα ειδών πανίδας και μια εισαγωγική ενότητα στην έκθεση που θα δημιουργηθεί στο υπόγειο.
3. Προβλέπεται να γίνουν μικροεπεμβάσεις τεχνικού χαρακτήρα στον χώρο της έκθεσης στο ισόγειο, με την αλλαγή των banners που σκιάζουν τα παράθυρα σε κάποιες θέσεις, ώστε να προστεθεί μηχανισμός αναδίπλωσης.
4. Τέλος, στον περιβάλλοντα χώρο του Κέντρου Ενημέρωσης Καστάνιτσας υπάρχει μικρός αδιαμόρφωτος χώρος ο οποίος το 2015 προβλέπεται να διαμορφωθεί κατάλληλα για την κατασκευή ενός μικρού βοτανικού κήπου μέσα στο οποίο θα φυτευτούν αντιπροσωπευτικά είδη από την πλούσια και σπάνια χλωρίδα του Πάρνωνα.

Κέντρο Πληροφόρησης Λεωνιδίου για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα

Προκειμένου να εγκατασταθεί το Κέντρο Πληροφόρησης Λεωνιδίου για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα, στο πρώην Δημοτικό Σχολείο Βασκίνας που βρίσκεται στο κέντρο του Παραδοσιακού οικισμού Λεωνιδίου, πρόκειται να πραγματοποιηθούν εργασίες αποκατάστασης του κτηρίου. Ο Φορέας Υλοποίησης (Αναπτυξιακή Πάρνωνα) έχει ήδη προβεί σε εκπόνηση μελέτης σχετικά με τη βέλτιστη προτεινόμενη λύση προκειμένου το νέο Κέντρο να εγκατασταθεί σε αυτό.

Με το πέρας της αποκατάστασης του κτηρίου, πρόκειται να δημιουργηθεί έκθεση ερμηνείας περιβάλλοντος με βασικό θέμα την ανάδειξη του χλωριδικού πλούτου της προστατευόμενης περιοχής του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται όλες οι ενέργειες που αφορούν στον σχεδιασμό, οργάνωση, παραγωγή και εγκατάσταση της έκθεσης. Στον χώρο αυτό θα πραγματοποιούνται επιπλέον παράλληλες δράσεις ενημέρωσης για τη χλωριδική αξία της Προστατευόμενης Περιοχής που θα ενισχύουν τους στόχους της περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του Φορέα Διαχείρισης.

Οι παραπάνω εργασίες για την αποκατάσταση του κτηρίου και την εγκατάσταση της έκθεσης ερμηνείας περιβάλλοντος του Κέντρου Πληροφόρησης Λεωνιδίου για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα, προβλέπεται να έχουν ολοκληρωθεί εντός του 2015.

Ετήσια Έκθεση Αναφοράς και Αξιολόγησης

Η σύνταξη της Ετήσιας Έκθεσης Αναφοράς και Αξιολόγησης, αποσκοπεί στην παρακολούθηση των πεπραγμένων και συμβάλλει στην αποτύπωση των αποτελεσμάτων τους. Με στόχο την ανανέωση, διαμόρφωση και προσαρμογή των δράσεων που ο Φορέας Διαχείρισης υλοποιεί κάθε φορά, τα στελέχη του Φορέα Διαχείρισης πρόκειται να συντάξουν την Ετήσια Έκθεση Αναφοράς του συνόλου των δράσεων του Φορέα Διαχείρισης για το έτος 2014, καθώς και την εξαετή (περίοδος 2010-2015) έκθεση αναφοράς και υλοποίησης της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» του ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013.

Συμπερασματικά, αξίζει να σημειωθεί ότι καθίσταται προφανές ότι μέσα από ορθά στοχευμένα έργα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, ο Φορέας Διαχείρισης μπορεί να επηρεάσει και να αλλάξει στάσεις, απόψεις και συμπεριφορές κοινωνικών ομάδων, καθώς επίσης να προωθήσει τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και των εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- Ν. 856/37 «Περί Εθνικών Δρυμών»
- Ν. 1456/50 «Τοπία Φυσικού Κάλλους»
- Ν.Δ. 86/69 «Δασικός Κώδικας»
- Ν. 1650/86 «Για την προστασία του περιβάλλοντος»
- ΦΕΚ 1289/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».
- Ν. 2742/99 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις»
- Ν. 3937/2011 «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις»
- Π.Δ. 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφύου Χλωρίδος, και Άγριας Πανίδος»

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

- «Συμφωνία επί των Διεθνούς ενδιαφέροντος Υγροτόπων, ιδία ως Υγροβιότοπων» γνωστή ως Σύμβαση Ramsar.
- Σύμβαση για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών που ανήκουν στην άγρια πανίδα (Bonn Convention).
- Σύμβαση για την προστασία της Άγριας Ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης (Bern convention).
- Οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τη διατήρηση των άγριων πτηνών (79/409/ΕΟΚ).
- Οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την προστασία των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (92/43/ΕΟΚ).
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το τοπίο.

Κ.Υ.Α.

Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 33999 «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιδριτίδας και Τυρού του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερόνθρων του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωννα-Υγροτόπου Μουστού» (ΦΕΚ 353/ΑΑΠ/6-9-2010) όπως έχει τροποποιηθεί (δυνάμει των Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 26524, ΦΕΚ 160/ΑΑΠΘ/16.6.2011 και Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 20215, ΦΕΚ 226/ΑΑΠ/15.4.2013) και ισχύει βάσει της υπ' αρ. οικ. 81516/968/25.2.2000 απόφασης έγκρισης του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης όρους Πάρνωννα-υγροτόπου Μουστού και το Νόμο 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011) περί «Διατήρησης της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».

Άρθρο 5

Άδειες επιστημονικής έρευνας και άδειες ξενάγησης χορηγούνται και από τον Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρνωννα και Υγροτόπου Μουστού για τις Περιοχές Απόλυτης Προστασίας και τις Περιοχές Προστασίας της Φύσης. Οι άδειες επιστημονικής έρευνας που χορηγούνται από τις καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς ισχύουν και εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις που τις διέπουν, εφόσον δεν αντίκεινται στις

διατάξεις της παρούσας απόφασης και στους ειδικότερους όρους του αντίστοιχου Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης.

Χρήσιμα έντυπα ξεναγών & τήρηση αρχείων

Ακολουθως παρατίθενται ορισμένα χρήσιμα έντυπα καθώς και αρχεία τα οποία ενημερώνονται τακτικά για τις ανάγκες του τμήματος πληροφόρησης.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΝΤΥΠΑ

- Κανόνες Ορθής Συμπεριφοράς Προστατευόμενης Περιοχής Πάρνωννα – Μουστού
- Αίτηση χορήγησης άδειας ξενάγησης
- Δελτίο Κίνησης
- Δελτίο τύπου
- Δελτίο παρακολούθησης
- Ταυτότητα ξεναγών
- Ερωτηματολόγιο Επισκεπτών
- Ερωτηματολόγιο Κατοίκων

ΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ

- Ημερολόγιο δράσεων
- Βιβλίο επισκεπτών
- Αρχείο ξεναγήσεων
- Βιογραφικό Φορέα Διαχείρισης
- Παρουσιάσεις σε σχολεία και εκδηλώσεις
- Υλικό περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων
- Λίστα εθελοντών
- Φωτογραφικό υλικό
- Newsletters
- Φυλλάδια Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
- Ημερολόγιο καθαριότητας Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
- Ετήσια Έκθεση Αναφοράς και Αξιολόγησης Τμήματος
- Ετήσιο Σχέδιο Δράσης

Φορέας Διαχείρισης Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού

Άστρος Αρκαδίας, ΤΚ 22001
Τηλ: 27550 22021 Φαξ: 27550 22806
E-mail: info@fdparnonas.gr, WEB: www.fdparnonas.gr

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013»
«Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού»

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ

ΕΠΠΕΡΑΑ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

«Κάνουμε τις πράξεις, ζούμε το αποτέλεσμα»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης